

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SPALIO – OCTOBER 13, 2016 • Vol. CVII Nr. 122 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-12-16

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuviai JAV universitetuose – 4 psl.

Talentingai prakalbintos gėlės – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Tv3.lt nuotr.

KONSERVATORIAI APLENKĖ „VALSTIEČIUS“

Vyriausiajai rinkimų komisijai pagaliau pateikus išankstinius Seimo rinkimų rezultatus iš visų 1996 rinkimų apylinkių daugiamandatėje apygardoje pirmauja Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, kuriems tenka 20 parlamentarų mandatų.

Antroje vietoje – Valstiečių ir žaliųjų sąjunga, pretenduojantys į 19 mandatų. Daugiamandatėje apygardoje už konservatorius iš viso balsavo 275 365 rin-

kėjai, arba 21,66 proc., už „valstiečius-žaliuosius“ – 273 924 rinkėjai, arba 21,55 proc.

Trečioje vietoje – socialdemokratai, kuriems tenka 13 mandatų (14,43 proc. rinkėjų). Ketvirta – Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis su 8 mandatais. Po jų – Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga bei partija „Tvarka ir teisingumas“, turinčios po 5 mandatus.

– 3 psl.

LR generaliniame konsulate pavykusių maratonu džiaugėsi bėgikai, jų šeimos nariai, komandos rėmėjai.

LR generalinio konsulato Čikagoje nuotr.

Čikagos maratone – 24 lietuviai!

DAINIUS RUŽEVIČIUS

Spalio 9 d., sekmadienį, visas Čikagos miesto centras vėl priklausė bėgimo mėgėjams – čia vyko tradicinis bėgimas „Bank of America Chicago Marathon 2016“. Kartu su 45 tūkst. bėgimo dalyviais iš daugiau nei 100 pasaulio šalių šiemetiniame, jau 39-ą kartą rengiamame, Čikagos maratone bėgo ir 24 mūsų tautiečiai. Smagu, jog visi jie pasiekė finišo liniją.

Už sūrų prakaitą išlietą ištis nelengvoje – 26,2 mylių (42,195 kilometro) atkarpoje Lietuvos bėgikams varžybų organizatoriai įteikė originalius „Chicago Marathon 2016“ medalius.

Kaip ir ankstesniuose maratonuose, mūsų šalies bėgikus ir vėl ėmėsi globoti LR generalinis konsulas. Jis, kartu su Čikagos lietuvių bėgimo klubu, subūrė maratoną bėgusius lietuvius į vieną komandą bei pakvietė tautiečius prie 17-osios trasos mylios palaikyti bėgikus ištis nelengvoje bėgimo atkarpoje.

Šalia UIC universiteto, kur įsikūrusi PLB Lituanistikos katedra išėivijos lietuviai sirgaliai bei bėgimo entuziastai audringais šūkais bei mojuodami lietuviškomis trispalvėmis pasveikino visus šalia jų bėgančius mūsų tautiečius bei kitus Čikagos maratono dalyvius. Susivieniję lietuviai sporto mylėtojai priminė Čikagai vieną vardą – LIETUVA!

– 16 psl.

Iš rojaus žemėje liko trys dalykai: žvaigždės, gėlės ir vaikai – Dante Alighieri

Lūkesčiai

Ir šiuose Seimo rinkimuose visi turėjo kažkokių vilčių. Žinoma, blogai nu-teikė žinios, kad vangiai registravosi balsuoti išeiviai, kurie paprastai bal-suodavo „teisingai“ (ypač Amerikoje), bet užtat kai kas pajudėjo Lietuvoje. Kelios savaitės prieš rinkimus susibūrė pilie-tiškai mąstantys „žvaigždūnai“ – jaunimui žinomi žmonės iš kultūros (ir ne tik) pasaulio – ir ėmė raginti eiti balsuoti. Jiems labai padėjo valdančio-sios koalicijos atstovų paslydimai, pasižiukšlini-mai ir kitokie neigiami dalykai: pvz., švietimo mi-nistrė skelbė raštus, pilnus rašybos klaidų; „paksi-ninkų“ deleguotas Seimo vicepirmininkas ėmė kiš-tis į savo brolio, kuris nušovė kontrabandininkus se-kusį pasieniečių šunį (kad netyčia, niekas nepatikėjo, nes ta giminėlė žinoma iš pa-čios blogiausios pusės), bylą, o Darbo partijos buvusi ad-ministratorė prisipažino, kad melavo „juodosios buhalte-rijos“ byloje, ir partija iš tie-sų jai mokėjo atlyginimą „vo-keliuose“, tai yra, apeinant mokesčius... Pagrindinis „žvaigždūnų“ kreipinys buvo – jeigu neisite į rinkimus, kiti išrinks už jus tokius pat kaip šie. Ir ką jūs manote – jau pirmą išankstinio balsa-vimo dieną pasirodė, kad at-ėjo balsuoti 58 proc. daugiau žmonių negu į praėjusius rin-kimus, ir vis tai buvo jauni-mas. Todėl paskutinę dieną daugelyje vietų, ypač Vilniu-je, balsavimo laiką reikėjo net pratęsti. Mano pačios jau-nimas nedavė ramybės, džiaugdamasis, kad jų drau-gai bei pažįstami šį kartą labai įsijautę į politiką ir ketina eiti balsuoti.

Paskutinėmis dienomis prieš rinkimus partijos metė į mūšį stipriausias pajėgas: pvz., Tėvynės są-junga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) reklamavo triumviratą – jaunąjį partijos pirminin-ką Gabrielių Landsbergį, buvusią finansų ministrę Ingridą Šimonytę ir Ukrainoje drąsiu ūkio ministru-reformatoriumi nuskambėjusį Aivarą Abroma-vičių bei siūlė tikrų profesionalų vyriausybę.„Lie-tuvos ryto“ apžvalgininkas Tadas Ignatavičius svars-tė, kaip pasielgs staigiai populiarumą įgavusi Lie-tuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS), vado-vaujama Ramūno Karbauskio. Jis leido suprasti, kad valstiečiai-žalieji jau yra lyg ir apsisprendę pasuk-ti į dešinę. Tuo tarpu pats R. Karbauskis dievagojo-si: „Gal ir nepatikėsite, bet jeigu nepavyks su so-cialdemokratais ar konservatoriais susitarti dėl profesionalų Vyriausybės, mes nesijungsime į jokias koalicijas ir eisime į opoziciją. Mes pasiruošę atsi-traukti”.

Nors artėjo Seimo rinkimai, bet kažkodėl vis už-kliūdavo Prezidentė. Štai jos l-a-a-a-bai nemėgs-tantis „Lietuvos rytas“ Vytauto Bruverio lūpomis peikė, kodėl ji balsavo iš anksto ir pasakė, kad balsavo už permaitinimą: „Balsavo todėl, kad jos pasakyti žo-džiai turėtų kuo didesnį poveikį. Juk viena, kai kaž-ką ištari pagrindinę rinkimų dieną, ir visai kas kita, kai tie žodžiai pasakomi iš anksto, – kad daugelis pi-liečių turėtų laiko juos pavirškinti. Todėl D. Gry-bauskaitė nesismulkino ir vakar rėžė iš peties. Pa-reiškė, kad balsavo ‘už permaitinimą’, suprask, už tai, kad būtų kita valdžia nei dabar. O kad būtų dar aiš-kiau, pasakė, jog balsą atidavė už valdžią, kuri ‘vog-

Balsavome už permaitinimą

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

tų mažiau’. Suprask – ‘mažiau’ už dabartinę. Signa-lai – aiškūs: balsuok, rinkėjau, už dabartinę opoziciją arba bent jau už tuos, kas ne dabartinėje valdžioje. Tai visiškai atitinka Prezidentės svajonių koalicijos dėlionės po rinkimų”.

Visuomenės nuomonės tyrimo agentūra „Vil-morus” žadėjo tokią rinkimų baigtį: į Seimą pateks

tūros vieningai buvo žadėjusios socialdemokratų per-galę, šie po pirmojo turo liko net trečioje vietoje su 14,45 proc. balsų. Dėl pirmos vietos aršiai konkura-vo numanomi koalicijos partneriai – konservatoriai ir valstiečiai-žalieji, bet dar ir kitą dieną nebuvo iki galo aišku, kuris sąrašas pelnė daugiau balsų. Rin-kimų komisija valanda po valandos varvino po da-

lelę – tai 21, 61 proc. prieš 21,58 proc. laimi valstiečiai-žalieji, tai 21,62 proc. prieš 21,58 proc. laimi konservato-riai. Tokių didelių pergalių neužgrūdintas LVŽS pirmi-ninkas, vos pamatęs pirmuo-sius triuškinančius skaičius iš mažų kaimo apylinkių, ėmė pūstis, kad jie bus centras ir darys „vaivorykštinę“ koali-ciją – kartu su socialdemok-ratais ir konservatoriais. Jie nenorį, kad būtų oponuojan-čių. Ekspertai ėmė komen-tuoti, kad tokie pasakymai ne veltui – garsių nepartinių specialistų prikimštos parti-jos viršūnėse esama nesuta-rimų – pvz., sąrašo lyderis Saulius Skvernelis esą nori jungtis su socialdemokratais, o R. Karbauskis – su konser-vatoriais, todėl jie nori būti

geri visiems ir „suraibėti” visomis spalvomis. Kita vertus, jų partijai daug kas rinkimų vakarą ir jos triumfo akimirka prognozavo greitą baigtį. Turėjo mintyje Arūno Valinsko partijos pavyzdį, kai iš garsių ir nepartinių šou artistų pavardžių sudaryta partija bematant persipyko ir suskilo, ir šiandien jos jau niekas nebeprisimena. Panašiai gali atsitikti ir su valstiečiais-žaliaisiais. Taigi jie koalicijos par-tneriams – ar tai būtų kairieji, ar dešinieji – nesą di-delis gėris. ...O konservatoriai iki pat pirmojo rin-kimų rato balsų skaičiavimo pabaigos drąsinosi, kad jų reikalai pagerės, kai ateis žinios iš išeivijos. Mat iš ten paprastai jie gauna daug balsų.

Daugelio lūpose prieš rinkimus skambėjo – at-sinaujinimas. Ir iš tiesų atsinaujinimo esama ne-mažai – atsinaujinę konservatoriai pasiekė didžiulę pergalę ne tik gavę daugiausiai balsų už partijos są-rašą, bet ir 41 savo kandidatą išleidę į antrąjį turą (bu-vusi finansų ministrė Ingrida Šimonytė; ambasa-dorius Žygimantas Pavilionis – ne be išeivių paramos – ryškiai pirmauja). Rinkėjai nušlavė Darbo partiją, o dabartinis jos vadovas Valentinas Mazuronis pa-reiškė atsistatydinąs. Prastai pasirodė ir Tvarkos ir teisingumo partija, prasimušusi į Seimą tik dėka 0,33 dešimtųjų (5,33 proc.). Apie atsistatydinimą pareiš-kė ir šios partijos steigėjas bei dabartinis vadas Ro-landas Paksas. Kad prisiima atsakomybę, pareiškė ir Socialdemokratų partijos vadas Algirdas Butke-vičius. Akivaizdu, kad ypač šiai partijai atsinauji-nimas yra aktualus – tie patys veidai praktiškai šmė-žuoja nuo pat nepriklausomybės pradžios.

Na, o galutinės rinkimų dėlionės teks laukti porą savaitių – iki spalio 23 d., kuomet vyks antrasis rin-kimų turas ir rungsis po du daugiausiai balsų ga-vusius kandidatus į Seimą.

Eilutė Vilniaus savivaldybės aikštėje pirmąją išankstinio balsavimo rinkimuose į Seimą dieną tęsėsi iki nakties. D. Girininko nuotr.

tik Socialdemokratų partija (16 proc.), Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (12,6 proc.), Tėvynės sąjun-ga-Lietuvos krikščionys demokratai (9,2 proc.) ir Dar-bo partija (5,1 proc.) Kitoms partijoms nepasiseksia pasiekti lemtingos 5 proc. ribos. („Sprinter” agentūra į Seimą su 5 proc. dar „praleido” Liberalų sąjūdį.) Pa-čios partijos apie save geriau galvojo: socialdemok-ratai tikėjosi 18 proc. rinkėjų balsų ir 38–42 manda-tų; TS-LKD – 20 proc. ir 40 mandatų, o valstiečiai-ža-lieji – 35–50 mandatų; Darbo partija – 20 mandatų.

Rezultatai

Rinkimų išvakarėse ėmė kristi premjero A. But-kevičiaus, kurį piliečiai visus penkerius me-tus labai mylėjo, ir kilti jaunojo TS-LKD ly-derio G. Landsbergio, kurio pasirodymas politikos pa-dangėje prieš gerus metus buvo sutiktas ypač nepa-lankiai (mat Vytauto Landsbergio anūkas), reitingai. Valdančiųjų atstovai debatuose pyko, kad geriau dirb-ti trukdė Prezidentė...

Taigi nuo prieštaravimų rinkimų baromet-ras, galima sakyti, buvo išsiderinęs, ir viską į vietas galėjo sustatyti tik patys rinkimai. O kad jie bus są-žiningi, Lietuvos piliečiai buvo įsitikinę labiau negu bet kada anksčiau.

Ir štai rinkimų vakaras, užsidaro rinkimų apy-linkės ir politikuojantys priglunda prie televizorių ekranų. Politologai pliurpia valanda, antrą, trečią, o rezultatų nematyti ir negirdėti. Nervinasi laidų ve-dėjai, nes neturi ką pranešti, politikos ekspertams nu-sibodo „burti iš kavos tirščių”, rinkėjai nekantrau-ja sužinoti, kaip pasisekė jų mylimiems ar nemyli-miems kandidatams ir partijoms. Pasirodo, Vy-riausioji rinkimų komisija (VRK) prieš rinkimus pa-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliaru paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliaru paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiamo. „Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome. Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Ar Dievas padarė klaidą?

VITALIJA DUNČIENĖ

Paskaičius Leonido Rago nuomonę „Dėl tikinčiųjų ir kunigų trūkumo“ („Draugas“, rugsėjo 20 d.) susimąčiau. Autorius teigia, kad „neturim pakankamai pagrįstų priežasčių neprileisti moterų kartu su vyrais lygiaverčiai tarpininkauti tarp žmonių ir Dievo“, ir galvoja, kad „klausimas nėra ar, bet yra, kaip greitai moterys pradės svariau gelbėti vyrų dominuojamą ir menkėjančią sielovadą“.

Jeigu mes tikime Dievu ir pasitikime Šv. Raštu, tai nekyla abejonų, kad Kristus apaštalais pasirinko vyrus. Todėl mums belieka tik paspėlioti, kodėl Kristus taip padarė.

Ar Kristus pasirinko vyrus tik todėl, kad prieš 2000 metų buvo tokios visuomenės tradicijos? Bet iš istorijos žinome, kad tais laikais buvo daug pagoniškų tikėjimų, kuriems vadovavo moterys. Taip pat žinome, kad Kristus nelabai laikėsi tradicijų, susijusių su moterų padėtimi tuometinėje visuomenėje (Matas 9:20; Lukas 7:37; Jonas 4:27). Prisimenu vaikystėje girdėtą sovietinio ideologo pasakymą, kad Kristus, jo nuomone, buvo tikrasis, pirmasis komunistas, nes rūpinosi vargšų ir moterų teisėmis. Buvo įdomu girdėti, kad žmogus, neigiantis Dievo egzistavimą, pripažįsta Kristaus, žmogaus, indėlį į žmonijos istoriją. Paminėti pavyzdžiai leidžia daryti išvadą, kad ne to meto tradicijos ir papročiai nulėmė Kristaus sprendimą apaštalais pasirinkti vyrus.

Ar Kristus nežinojo, kad „moterys yra geresnės ryšininkės tarp žmonių nei vyrai, nes jos turi didesnę širdį, yra labiau suprantančios, atjaučiančios bei paguodžiančios“, kaip tvirtina Leonidas Ragas? Manau, kad Kūrėjas savo kūrinius pažįsta geriau, negu mes patys pažįstame save. Be abejo, minėtos moterų savybės yra labai svarbios žmonių tarpusavio bendravime. Bet ar užtenka asmeniui (įsivaizduokit kurią nors Hollywoodo žvaigždę) mokėt bendrauti su žmonėmis, būti populiariam, suprantančiam, užjaučiančiam, kad ji/s padėtų žmonėms „eiti siauru keliu, pro ankštus vartus, ieškant amžinojo gyvenimo“?

Štai prieš savaitę skaičiau žiniasklaidoje, kad mafija Meksikoje nužudė tris kunigus, nes jie „nebendravo su mafija“, bet smerkė jų elgesį ir primindavo jų daromas nuodėmes. Jeigu tie kunigai būtų mafiją užjautę, su ja bendradarbiavę, tai ne tik šiandien jie būtų gyvi, bet ir jų parapijos būtų gausios ir turtingos. Bet ar tai būtų dvasinis visuomenės laimėjimas? Ar gali būti, kad Kristus pasirinko apaštalais vyrus, tokiu būdu apsaugodamas moteris nuo brutalaus likimo? Juk Kristus žinojo, kad ateis diena, kai reikės, nekreipiant dėmesio į pavojų gyvybei, kalbėti apie nuodėmes, stovint krikščioniškų vertybių sargyboje. Prisiminkime Jono Krikštytojo likimą. Visi apaštalai, išskyrus Joną, buvo nužudyti. Prisiminkime, kiek kunigų buvo nužudyta ir kaip jie buvo kankinami sovietmečiu, kad nepritarė komunistų valdžios užmačioms.

Sakysite, kad ne visose gi šalyse egzistuoja mafija ir žudomi kunigai. Sutinku. Jeigu šiandien apsižvalgysite aplinkui ir atkreipsite dėmesį, kurios lyties asmenys labiau seka madas ir labiau pasiduoda jų įtakai; dažniau tampa modeliais ir dažniau fotografuojasi; labiau kreipia dėmesį, ką kiti pasakys; labiau pasiduoda emocijoms; labiau prisitaiko prie kitų žmonių; labiau supranta ir pateisina bet kokią poelgį, – nebus sunku padaryti išvadą, kad tai daryti labiau linkusios moterys. Ar gali būti, kad Kristus pasirinko vyrus, žinodamas, kad jie yra atsparesni madoms, kitų įtakai ir todėl labiau sugebės atsispirti minios reikalavimams, kad bažnyčia turi keistis, prisitaikydama prie žmonių norų?

Dažnai pakalbėjus su moterimis sužinau, kad jos už vyrus yra gudresnės, protingesnės, apsukresnės, darbštesnės, yra „šeimos kaklas, sukinėjantis galvą“, ir laikinės tris namų kampus. O ir vyrai su tokiais apibūdinimais dažnai sutinka. Ar gali būti, kad Kristus pasirinko vyrus, suprasdamas, kad

vyrai savo darbuose, žinodami savo ribotumą, labiau pasitikės Dievo, o ne savo išmintimi sprendžiant žmonių problemas?

Ar gali būti, kad Kristus nežinojo, koku keliu nukeliaus žmonija, ir todėl iš anksto nepasirūpino bažnyčios sugebėjimu prisitaikyti prie žmonių norų ir tokiu būdu išlikti populiaria? Gal Kristus neišsivaizdavo, kad vyrai ir moterys keis partnerius kaip pirštines; kad daugiau nei pusė vaikų augs, neturėdami abiejų tėvų; kad motinos žudys gimdoje esančius savo vaikus; kad mokslininkai mėgintuvėliuose gamins naujus žmones, pasitelkę trijų žmonių DNR; kad šaldytuvuose rusens milijonai pradėtų gyvybių; kad tos pačios lyties žmonės pradės kurti „šeimas“; kad teismai nagrinės skundus, jog spermatozoidų bankai neparūpino jiems kokybiškos produkcijos, dėl ko vaikai gimė „su trūkumais“? Kristaus klausimas: „...ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras tikėjimą“ (Lukas 18:8), leidžia suprasti, kad Kristus puikiai žinojo, koku keliu pasuks žmonija, atmesdama krikščionybę.

Šiandien stebime, kaip žmonija, suteikusi įprastoms sąvokoms naujas prasmes, ragina ir drąsina žygiuoti į dvasinę pražūtį. Pvz., negimusių vaikų žudymas pavirto „šeimos planavimu, pasirinkimo teise“; vaikų gimimui nebereikia tėtės, mamos, šeimos; sergančių numarinimas pavirto „oriu pasitraukimu“; vaikų kūrimas Petri lėkštelėse ir jų šaldymas pavirto „pagalba šeimoms“. Kas nors turi kalbėti žmonėms, kad tiesa, gėris, blogis, gyvybės samprata, tikėjimas Dievu... nėra subjektyvios sąvokos ir nesikeičia laike, nepriklauso nuo politinės santvarkos, vyraujančių madų, mokslo pasiekimų, žmogaus norų. Yra lengva kalbėti apie Dievo meilę ir gailėstingumą, bet daug sunkiau žmogui pasakyti: „Eik ir daugiau nebenusidėk“. Ar gali būti, kad Dievas, žinodamas, jog moterims būtų sunkiau kalbėt apie nuodėmes ir raginti nenusidėti dėl jų gailinčios ir užjaučiančios prigimties, krikščionybės saugotojais pasirinko vyrus?

Jeigu susidarėte nuomonę, kad aš per daug menkinu moterų vaidmenį gyvenime, tai yra netiesa. Dievas mus visus vienodai myli ir visus apdovanojo įvairiomis dovanomis, kurios suteikia galimybę dalyvauti Dievo karalystės kūrime. Skaitydami Šv. Evangeliją matome, kad Kristus gerbė, mylėjo ir bendradarbiavo su moterimis. Marijos „taip“ sukūrė sąlygas visai išganymo istorijai. Kristus, motinos prašytas (bendradarbiavimas), padarė pirmą stebuklą. Kristus turėjo ištikimų draugų: Mortą, Mariją, Mariją-Magdalena ir kitas. Skelbiama, kad daugelis moterų iš Galilėjos lydėjo Kristų, jam patarnaudamos, į paskutinę Jo kelionę. Kai visi Kristaus mokiniai, išskyrus Joną, išsigando ir pasislė-

pė, po kryžiumi liko stovėti“...Jo motina, Jo motinos sesuo, Marija-Kleopo žmona, ir Marija Magdalietė (Jonas 19:25). Kristui prisikėlus iš numirusių moterys pirmosios pamatė ir suprato, kad Kristus prisikėlė. Prisikėlęs Kristus pirmiausiai pasirodė Marijai-Magdalenai ir liepė jai eiti skleisti žinią apie prisikėlimą (Jonas 20:14-18). Moterys meldėsi ir pranašavo Naujajame Testamente (1 Kor. 11:1-16). Kaip matome, Kristus bendravo su moterimis, tik jų neskyrė apaštalėmis.

Nereikia turėti titulo, kad galėtum padaryti didelius darbus. Kaip šeimoje yra nepakeičiami mama ir tėtis, taip parapijoje yra nepakeičiami vyrai ir moterys. Nebūtina būti kunigu, kad galėtum pasidalinti savo talentu. Jeigu pasitaiko tokių kunigų, kurie nevertina ar atmeta siūlomą pagalbą, tai... gal reikia pasieškoti kitos parapijos.

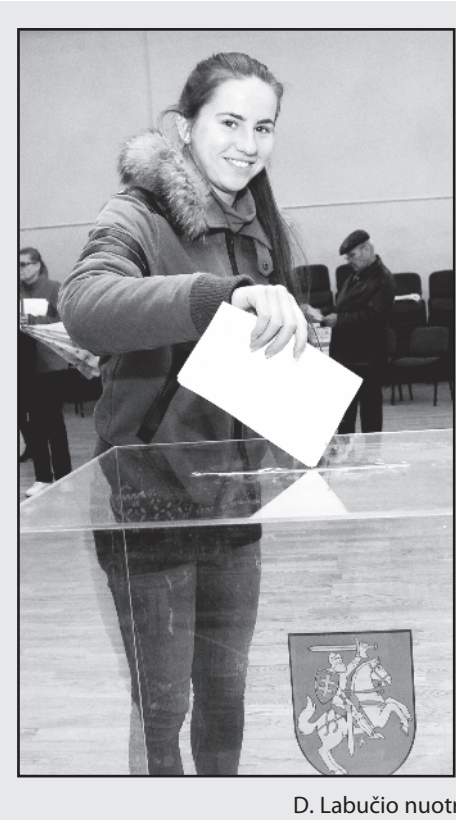
Greičiausiai mes niekada iki galo nesuprasime, kodėl Kristus savo pasekėjais pasirinko vyrus, bet mintis, kad moterys, tapusios kunigėmis, išspręstų „Katalikų Bažnyčios krizę“, yra klaidinga. Toks pasikeitimas būtų akivaizdus ženklas, kad Bažnyčios krizė tik dar labiau pagilėjo. Yra protestantų tikėjimų, kur moterys dirba pastorėmis. Gal jos populiarios tarp žmonių, gal jų parapijos skaitlingos ir linksmos, deja, neteko girdėti ar skaityti apie koki nors dvasinį atgimimą, kuris įtakotų teigiamus pokyčius visuomenėje.

Mokslininkai, įsigilinę į šveicarų demografinius duomenis, kuriuose yra nurodomas žmonių tikėjimas, įsitikino, kad vyrų darbo, ypač dvasinėje srityje, moterys nepakeis. www.touchstonemag.com/archives/article.php?id=16-05-024-v Tėvų elgesys turėjo nepalyginamai didesnės įtakos vaikų tikėjimui nei mamų. Statistika rodo, jeigu motina reguliariai lanko Mišias, o tėvas yra netikintis, tai daugiau nei 60 proc. jų vaikų ateityje praras tikėjimą. Jeigu tėvas reguliariai lanko Mišias, o motina yra netikinti, tai tik apie 30 proc. jų vaikų ateityje praras tikėjimą. Matome, kad vaikų ir mūsų parapijų ateitis labiausiai priklauso nuo tėvelių nusiteikimo ir elgesio. Jeigu šeimos dvasinę būklę stipriausiai įtakoja tėvas, tai parapijos dvasinę būklę teigiamiausiai gali įtakoti kunigas.

Kristus mus perspėjo: „Jūs esate žemės druska. Jei druska netenka sūrumo, kuo gi ją reikėtų pasūdyti? Ji niekam netinka, ir belieka ją išberti žmonėms sumindžioti“. Jeigu Katalikų Bažnyčia atsisakys krikščioniškų vertybių, pradės prisitaikyti, patikauti miniai, tai ji taps dar vienu „country club“, į kurį žmonės rinksis pasilinksinti, praleisti laisvalaikį ir... pradings po žmonių kojomis.

Dievas nepadarė klaidų. Dievas sukūrė nuostabų pasaulį ir suteikė mums visiems galimybę būti „žemės druska“ savo pašaukime. Budėkime, kad visada išliktume druska ir neišnyktume po žmonių kojomis.

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

Konservatoriai aplenkė „valstiečius“

Atkelta iš 1 psl.

Kitos partijos ir koalicijos Seimo mandatų dalybose, išankstiniais duomenimis, nedalyvauja. Tam, kad patektų į Seimą, partija turėjo surinkti ne mažiau kaip 5 proc. rinkėjų balsų, koalicija – 7 proc.

Preliminariais duomenimis, daugiamandatėje rinkimų apygardoje į Seimą nepateko Antikorupcinė N. Puteikio ir K. Krivicko koalicija (Lietuvos centro partija, Lietuvos pensininkų partija), Darbo partija, Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai), Lietuvos žaliųjų partija, politinė partija „Lietuvos sąrašas“, Lietuvos liaudies partija, S. Buškevičiaus ir Tautininkų koalicija „Prieš korupciją ir skurdą“ (partija „Jaunoji Lietuva“, Tautininkų sąjunga), politinė partija „Drąsos kelias“.

Seimą sudaro 141 narys, 71 iš jų renkamas tiesiogiai vienmandatėse apygardose, 70 – daugiamandatėje apygardoje pagal partijų pateiktus sąrašus.

ELTA

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

JAV universitetų suoluose mokslus kremta lietuviai

JOVITA BELIAK-ANTANAVIČIENĖ

Vėjo sūkurį pagavę ir netyčia nusileidę ant mokyklinukų kuprinų auksiniai medžių lapai primena rudens. Rudens pradžia tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje simbolizuoja naują mokslų metų pradžią – naujus darbus, galimybes, iššūkius ir pasiekimus. Jaunuoliams prasideda pats darbmetis, kuomet pasirinkę sau patinkančią mokslo kryptį jie kremta karčias mokslo šaknis, tikėdamiesi ir siekdami ateityje užauginti saldžių vaisių.

Mokslo srities bei institucijos pasirinkimas – nelengvas uždavinys absolventui, norinčiam toliau kopti žinių laiptais. Lietuvoje vis daugiau moksleivių svarsto apie tai, kur pasirinkti studijas ar Lietuvoje, ar užsienyje. Santykinai pigus Lietuvos aukštasis mokslas (o dažnai ir nemokamas) ne visada sustabdo žinių ištroškusį bei svajonių kupiną jaunuolį likti gimtinėje. Geresnis aukštųjų mokyklų įvertinimas pasauliniu lygiu, studijų specifika, dėmesys studentui bei nuoširdus noras išmokyti – priežastys, paskatinusios tautiečius pasirinkti aukštąsias mokyklas JAV rytų pakrantėje.

Aukštųjų mokyklų pasirinkimas Amerikoje iš tiesų didelis – apie 5 tūkstančius aukštųjų mokyklų, iš kurių net 39-ios patenka į geriausių pasaulio aukštųjų mokyklų 50-uką. Stulbinantys skaičiai! JAV Rytų pakrantė yra laikoma „Ivy League“ (liet. Gebenės lyga) universitetų namais. Lygą sudarantys 8 universitetai: Yale, Princeton, University of Pennsylvania, Harvard, Dartmouth, Cornell, Columbia ir Brown laikomi elitiniais. Be to, nemažai mokslininkų bei Hollywoodo žvaigždžių savo pirmuosius karjeros žingsnius žengė būtent rytinėje pakrantėje. Šiuo metu čia savo svajones pildo bei kietus mokslo riešutėlius kremta ir lietuviai. Keletą jų pavyko pakalbinti bei susipažinti su jų studijų ypatumais.

Pirmoji pašnekovė – **Gerda Štutaitė**, Harvard universiteto trečio kurso studentė iš nedidelio Lietuvos miestelio Naujosios Akmenės rajone. Harvarde ji studijuoja neurobiologiją bei tarptautinę viešąją sveikatą (Neurobiology with a secondary degree in Global Health and Health Policy).

Antroji pašnekovė – **Rita Miklušytė**, kilusi iš Dzūkijos Punios kaimelio. Atvykusi į JAV vienerius metus studijavo muzikinį teatrą New York Film Academy, dabar studijuoja aktorinį William Esper Studio – tai yra viena iš geriausių 25 aktorinių mokyklų angliškai kalbančiose šalyse. Šią mokyklą baigę žinomi aktoriai, tokie kaip Kathy Bates, Kristin Landen Davis, Aaron Eckhart, Jeff Goldblum ir kiti.

Trečiasis pašnekovas – **Rytis Valiūnas**, baigęs vaidybos specialybės bakalaurą studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje dabar studijuoja vaidybą American Academy of Dramatic Arts – seniausioje žemyne vaidybos mokykloje, įsikūrusioje pačioje New Yorko širdyje. Jo gyvenimo *moto*: ką darai – daryk kokybiškai, kūrybiškai ir su polėkiu. Ir rask gyvenime kuo džiaugtis.

Kaip nusprendėte vykti būtent į JAV?

Gerda: Besimokydama gimnazijoje Kaune, sužinojau apie projektą „ASSIST“ (American Secondary Schools for International Students and Teachers – Red.), padedantį Lietuvos bei kitų užsienio valstybių vienuoliktokams praleisti vienerius metus privačioje JAV gimnazijoje, o grįžus, įgyta patirtimi pasidalinti su kitais Lietuvos gimnazistais ir mokiniais.

Būtent šios programos metu supratau, kad mokytis Amerikoje man be galo patinka. Sužavėjo jų požiūris į mokslą, išsilavinimą. Jau vienuoliktroje klasėje kiekvienas moksleivis turi galimybę rinktis, ką ir koku lygiu mokytis, rūpinasi ir yra atsakingas už tolimesnę savo ateitį. Amerikoje mokiniams skatinimas mąstyti, klausti, abejoti, kritikuoti bei diskutuoti, o ne tik „kalti“ informaciją ir galvoti, kad tas, kas parašyta vadovėlyje – neabejotina tiesa. Būtent dėl šių metų, praleistų privačioje JAV gimnazijoje, pasiry-

Rytis Valiūnas studijuoja vaidybą American Academy of Dramatic Arts. Tautvydo Tarasevičiaus nuotr.

Rita Miklušytė aktorystės mokosi William Esper studijoje. Chris Macke nuotr.

Gerda bibliotekoje ruošiasi pirmiesiems semestro egzaminams.

Gerda Štutaitė (d.) kartu su kolege Harvardo universiteto laboratorijoje gilinausi į neurobiologinius reiškinius.

žau daug dirbti, kad studijoms sugrįžčiau į Ameriką.

Rytis: Tai, manau, buvo vaikystės svajonė, kuri išsipildė. Be to, visada norėjau gerai mokėti anglų kalbą ir džiaugiuosi, kad turiu pakankamai kalbos žinių tam, kad galėčiau studijuoti vaidybos specialybę New Yorke.

Kokie pirmi įspūdžiai buvo atvykus į Ameriką bei pradėjus čia studijuoti?

Gerda: Pirmą kartą atvykus į Ameriką visas atrodė šiek tiek dirbtina, suvaidinta. Kasininkai parduotuvėse kalbina, aplinkiniai gatvėse malonūs, vienas kitam šypsosi. Dabar man tai labai patinka. Taip net ir kasdienis gyvenimas, nors ir pilnas rūpesčių ir nesibaigiančių darbų, atrodo šviesesnis ir malonesnis. Pirmieji įspūdžiai atvykus į Harvard – taip pat neišdildomi. Aplink visi: profesoriai, studentai ar universiteto darbuotojai – itin draugiški, paslaugūs ir kantrūs. Čia niekada nebijau klausti, ko nors paprašyti, nes žinau, kad man padės ir palaikys.

Rita: Kai pirmą kartą atvykau į New Yorką, jaučiausi tarsi kažkada čia buvus, kad ir kaip juokingai tai skamba. Sužavėjo žmonių įvairovė, New Yorko gyvenimo ritmas. Po septynerių metų gyvenant čia vis dar esu išlaikiusi savo europietišką punktualumą.

Rytis: Tik atvykus į New Yorką miestas atrodė neaprepiamo dydžio, žmonių srautas, regis, nesibai-giantis ir visas atrodė tarsi išdidinta. Mane sužavėjo

tai, kad miestas iš tikrųjų „niekada nemiega“ (bent jau Manhattanas) ir tai, kaip logiškai ir parankiai bet kuriam keliautojui miestas yra suorganizuotas: gatvių pavadinimai ir numeriai, metro sistema.

Kodėl pasirinkote šią mokslo kryptį?

Rita: Aš esu jauniausia iš trijų dukterų šeimos ir visada buvau šeimos linksmintoja, dainininkė, svajoklė. Važiuodama per laukus su dviračiu po karvių melžimo, laukų ravėjimo ar derliaus nuėmimo, vis svajodavau, kaip norėčiau būti aktore. Kažkas viduj vis neduodavo ramybės. Punioje tuo metu nevykdavo daug renginių, todėl save realizuoti galėjau tik kalediniuose karnavaluose. Vienas metais į mūsų mokyklą atėjo nauja muzikos mokytoja – Fausta Urbonienė. Ji parašė žodžius ir muziką miuziklui „Pelenė“. Mano vaidmuo buvo pamotė. Po to miuziklo nusprendžiau rimtai – būsiu aktorė.

Nepasisekė man įstoti į Klaipėdos universiteto menų akademiją. Nežinau, kaip dabar, bet jų stojamieji buvo keisti. Prisimenu vienas žmogus man pasakė: „Tu esi žemo ūgio, nesimatysi scenoje“. Tai turėjo būti pokštas, galbūt, bet 18 metų merginai tai buvo ašaros.

Pastudijavusi porą metų džiazą skyriuje Vilniaus kolegijoje (amžiną atilsį direktoriui Sigitui Giedraičiui, kuris buvo nuostabus žmogus ir davė man šansą be muzikinio išsilavinimo studijuoti), aš iš-

Gerda Freshman Convocation – pirmą mokslo metų dieną su bendrabučio draugais.

vykau užsidirbti pinigų į Olandiją, o iš ten – į New Yorką. Pasirinkau studijuoti būtent Meisner techniką, nes po kelerių metų ieškojimo, kokia aktorystės technika man tinka ir patinka, ši pasirodė vienintelė” (Meisner technika – amerikiečio praktiko teatro Sanford Meisner sukurta technika skatina aktorius improvizuoti – Red.).

Gerda: Biologija man visada labai patiko, o atvykusi studijuoti į Harvardą, ją susižavėjau dar labiau. Neurobiologijos srityje dar labai daug nežinoma, nepaaiškinta, ir man įdomu skaityti apie tai, kaip skirtingai į kai kuriuos klausimus atsako mokslininkai. Dažnai egzaminų metu profesoriai, kurie tiria įvairius neurobiologinius reiškinius, mums užduoda klausimus, į kuriuos atsakymų dar nerasta, norėdami iš studentų pasisemti idėjų tolimiesiems savo darbams.

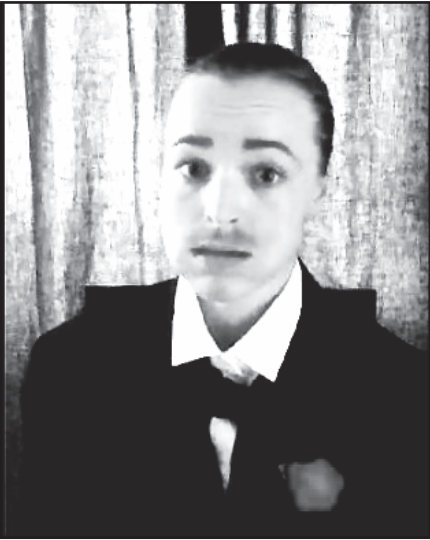
Gera pagalvojus, kad nors galbūt ir nedaug, bet vis tiek prisidedame prie mokslinių atradimų, kurie kažkada padės gydyti ligas ir gelbėti žmonių gyvybes. Studijuodama neurobiologiją, turiu galimybę mokytis ir psichologijos. Man šis mokslas be galo patinka. Manau, kad Lietuvoje jis turėtų būti labiau vertinamas ir dėl įvairių Lietuvai ypač būdingų priežasčių į jį turėtų būti žiūrima daug rimčiau nei yra dabar.”

Apibūdinkite studijas JAV. Kokie privalumai ir trūkumai?

Rytis: Didžiausias studijų JAV privalumas yra tas, jog čia kiekvienas žmogus, jo individualumas ir unikalumas yra itin skatinamas ir ugdomas. Savęs pažinimas susietas su daugeliu priėjimo prie profesijos būdų, taip sukuriant galimybę kiekvienam atrasti save ir nuolat tobulėti. Gal kartais nepakanka griežtumo, tačiau kiekvienas studentas savo noru lanko paskaitas ir stengiasi gauti iš jų kuo daugiau. Čia beveik nepamatysi studento, kuris nesigilintų į savo mokslo sritį. Galbūt taip yra dėl to, kad išsilavinimas kainuoja kiekvienam ir kainuoja nemažai, todėl žmonės stengiasi išnaudoti visas įmanomas progas ir galimybes.

Vaidybos studijų programa yra panaši į esamą Lietuvoje – vaidybos, scenos kalbos, sceninio judesio, dainavimo, teatro istorijos paskaitos. Tačiau yra ir nemažai paskaitų, kokių Lietuvoje nėra. Aišku ir mokslo metodika yra paremta skirtingomis teatrinėmis sistemomis – Sanford Meisner, Uta Hagen, Lee Strasberg ir kitomis.

Gerda: Mane labiausiai žavi amerikiečių požiūris į mokslą. Jei baigei universitetą – nereikia, kad esi išsilavinęs. Jei gavai diplomą – nereikia, kad esi tos srities specialistas. Lietuvoje kiekvienas, kuris turi galvą ant pečių, moka, liaudiškai tariant, apeiti sis-

Studentė Rita Miklušytė pamėgdžioja Don Corleone personažą iš „The God Father“ filmo. R. Miklušytės asmeninio archyvo nuotr.

temą, bet ar kiekvienas nori iš tikro ko nors išmokti... Visi daug mokosi, daug siekia. Amerikiečiai už gerą išsilavinimą tiek gimnazijoje, tiek universitete moka didžiulius pinigus, todėl turbūt nestebina ir noras už tuos pinigus gauti žinių. Manau, kad lietuviams šiuo klausimu būtų ko pasimokyti, nes dažnam atrodo, jog mokytis universitete – tai savaime suprantamas dalykas. O juk tai – didžiulis, kartais mūsų visai nevertinamas privalumas!

Amerikoje studentas nuolat skatinamas formuoti savo asmeninę nuomonę, mokėti ją išdėstyti ir paremti argumentais. Paskaitų ne tik klausoma – jose dažnai diskutuojama, net ginčijamasi. Mokytis Harvarde tikrai nėra lengva, tačiau džiugu žinoti, kad visada galiu užsukti pas man dėstantį profesorį ir kabinetą paprašyti pagalbos. Čia mokymasis nesibaigia paskaitomis – mes vienas iš kito mokomės visada.

Pašnekovai prisipažino, jog dalyvauti lietuvių bendruomenės organizuojamuose renginiuose ne visada užtenka laiko. Rytis, gyvenantis greitame, chaotiškame, ultra-informatyviame ir nuolat skubančiame ir nespėjančiame didmiestyje tik kelis kartus dalyvavo Lietuvos generalinio konsulato New Yorke rengiamuose renginiuose. Tuo tarpu Gerda džiaugiasi sulaukusi Harvarde dar kelių lietuvių, su kuriais gali pasikalbėti lietuviškai. Rita lietuvių neprispažino dainuodama lietuvių liaudies dainas bei dalyvaudama eitynėse New Yorke „Už sveiką ir blaivią Lietuvą“. Turėdami daug idėjų ir ateities planų svetur, lietuvičiai vis dėlto ilgisi Lietuvos – artimųjų, draugų, gamtos, ramybės bei rytų be žadintuvų.

Linkime visiems studentams neprarasti motyvacijos, pasitikėjimo savimi, būti ryžtingiems, žingeidiems ir veržliems, nes viskas priklauso tik nuo pačių mūsų!

Balzeko muziejaus paroda – New Yorko viešojoje bibliotekoje

Iš k.: bankininkas Roger Altman, parodos kuratorė Irena Brokas Chambers, Lietuvos Vyčių organizacijos atstovas dr. Paul-Michael Kazas, muziejaus prezidentas Stanley Balzekas Jr., žurnalistė ir filantropė Jūratė Kazickas, bibliotekos prezidentas Tony Marx.

RITA EIROŠIUTĖ JANZ

Spalio 7 d. New Yorko viešojoje bibliotekoje atidaryta paroda „No Home To Go To. The Story of Baltic Displaced Persons 1944-1952“. Atidarymo metu kalbėjęs bibliotekos prezidentas Tony Marx pažymėjo, kad turėtume nepamiršti, jog visi, gyvenantys JAV, esame imigrantai ar imigrantų palikuonys. Jis pakvietė parodos lankytojus dažniau lankytis New Yorko viešojoje bibliotekoje, nes čia sukaupta daugybė knygų iš Baltijos šalių.

Nustebau, kad bibliotekos kolekcijoje yra ir meno kūrinių. Parodoje pristatoma dailininko Romo Viesulo šeimos istorija. Simboliška, kad dailininko kūriniai saugomi ir viešosios bibliotekos fonduose.

LR generalinio konsulato New Yorke vicekonsulė Aistė Jakštienė paminėjo, kad parodoje užfiksuotas dramatiškas Baltijos šalių istorijos laikotarpis jaudina ir tuos, kurie patys, būdami vaikai, kartu su tėvais iškeliavo iš gimtinės, ir gimusius jau čia, Amerikoje.

Anot parodos kuratorės Irenos Brokas Chambers, New Yorkas yra ypatinga vieta parodai. Po Antrojo pasaulinio karo dauguma DP į JAV atvyko būtent per New Yorko uostą. Tarp jų buvo ir Irenos tėvai. Jie ketverius metus gyveno Brooklyne.

Kuratorė pažymėjo, kad tai „ne-užbaigta“ paroda gerąja prasme. Nuo atidarymo paroda papildyta keliomis dešimtimis šeimų istorijų. Daugybė istorijų dar turi būti užrašyta, daiktai, nuotraukos ir dokumentai išsaugoti. Karo pabėgėlių tragedija tęsiasi ir šiandien. Spalio 5 d. „Washington Post“ rašoma, kad dabar karo pabėgėlių skaičius net pralenkia karo pabėgėlių

skaičių po Antrojo pasaulinio karo.

New Yorko viešojoje bibliotekoje rodomoje ekspozicijoje yra papasakotos kelių šeimų iš New Yorko istorijos. Likę gyvi šių šeimų nariai parodos organizatoriams paskolino ir brangias savo relikvijas – dramatišką laikmetį menančių nuotraukų, kitų skaudžių kelionę iš namų menančių daiktų. Kiekvienas eksponatas pasakoja vis kitokią, bet kartu ir panašią gyvenimo istoriją. Tarp jų yra ir vaizdo įrašai, dokumentai bei nuotraukos iš Kazickų šeimos archyvo.

Paroda „No Home To Go To“ jau rodyta Čikagoje, Washingtone, Philadelphijoje, Jungtinių Tautų būstinėje New Yorke, Toronte. Lietuviška parodos versiją Kaune ir Vilniuje pasižiūrėjo tūkstančiai lankytojų. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ši paroda eksponuojama iki 2016 metų pabaigos, čia pamatysite daug originalių eksponatų. Niujorkiečius parodą šio miesto viešojoje bibliotekoje (Healy Hall, Science, Industry and Business Library, 188 Madison Avenue at 34th Street, New York, NY 10016) kviečiame aplankyti iki gruodžio 31 d.

Lietuvos Vyčių organizacijos atstovas dr. Paul-Michael Kazas įteikia padėkos dovaną muziejaus prezidentui Stanley Balzekui, Jr. Rengėjų nuotraukos

Paroda „No Home To Go To“ New Yorko viešojoje bibliotekoje.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Jauniausios tunto sesės iš „Saulučių“ paukštyčių draugovės kartu su vadovėmis.

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto vadovės.

Sesės Renatos Borucki nuotraukos

Aušros Vartų/Kernavės tunto sueiga

SESĖ RITA

Pirmoji postovyklinė tunto sueiga vyko rugsėjo 17 d. PLC fondo salėje. Į rikiuotę visas sukvietė tunto komendantė Alina Meilytė. Sesė Alina priėmė visų dalyvaujančių sesių raportus. Sužinojome, kad tunto sueigoje dalyvavo 18 paukštyčių ir jų vadovių iš „Saulutės“ draugovės, 12 skaučių – iš Šešupės draugovės, 2 prityrusios skautės bei 13 vyr. skaučių ir skautininkių bei 2 giliukai (patys jauniausi mūsų skautukai). Buvo sugiedotas Lietuvos himnas ir sukalbėta malda, kurią skaitė kelios skautės.

Po to paaiškėjo, kad visos paukštytės metų pabaigoje (pavasari) ir Rako stovykloje labai sunkiai dirbo ir užsidirbo daug specialybių. Paukštytės įsigijo šias specialybes – augalų specialistės, meškeriotijos, virėjos, stovyklautojos, kanojos irklautojos, iškylautojos ir plaukikės bei religijos ženklą. Bravo vadovei sesei Jultytei Kudirkienai, kuri mažąsias skautukes taip puikiai paruošė.

„Živilės“ prityrusių skaučių draugovės sesės su vadove, vyr. sk. Lidija Šoliūniene.

Tada vyko perėjimai iš vienos draugovės į kitą. Sesės, baigusios paukštyčių ar skaučių programas, eina toliau semtis skautiškų žinių. Iš paukštyčių „Saulutės“ draugovės į skaučių Šešupės draugovę, pro draugių sesių padarytus rankų tiltelius praėjo 7 paukštytės (jau dabar skautės kandidatės). Iš

skaučių draugovės dvi sesės praėjo tiltelius ir įsijungė į prityrusių skaučių draugovę (prit. skautės kandidatės). Naujos vadovės, nauji draugai. Linkime sesėms sėkmės toliau einant skautišku keliu.

Sesė Renata pasveikino visas skautes, sugrįžusias po vasaros atostogų. Ji

palinkėjo gražių ir darbinių metų, sakė, kad laukia naujų minčių, naujos veiklos ir naujų darbų. Tuntininkė pristatė bendrą tunto 2016–2017 m. veiklos kalendorių. Štai kai kurios svarbios datos: spalio 29 d. vyks „Boogė“ jaunimo „Halloween“ balius vaikams nuo 6 iki 13 metų; Kalėdinė tunto sueiga ir Kūčių vaisės – šeštadienį, gruodžio 3 d.; vasario 4 d. numatytas „Mardi Gras“ vakaras, kurio pelnas bus skiriamas Rako stovyklai; tradicinė Kaziuko mugė – kovo 5 d., o kovo 24 d. – vėl tunto gerasis darbelis – „Feed My Starving Children“, Aurora, IL; ir paskutinė numatyta data – tai Šv. Jurgio dienos tunto sueiga, kuri vyks 2017 m. balandžio 22 d.

Po visų pranešimų brolis dr. Andrius Kudirka su gitara, Jultytė Kudirkienė ir visi, kurie dalyvavo Rakas 60 stovykloje, sudainavo stovyklos dainą, kurią parašė brolis Andrius. Paukštytės šią dainą dainavo ypač entuziastingai. Sueiga baigta sustojus į vieną didelį bendrą ratą ir sugiedojus tradicinę „Ateina naktis“. Po to sesės gamino karamelines obuolius (taffy apples) ir skaniai juos valgė.

Akademiniis skautų sąjūdis

FIL. RITA RAŠYMIENĖ

Akademiniis skautų sąjūdis (ASS.) – tai trečioji, lygiateisė Lietuvių skautų sąjungos šaka. Lietuvių skautų Sesių ir Brolijų jungia jaunimą į skautų organizaciją. Sąjūdis jungia jau studentišką jaunimą į savo eiles, tuo pačiu buria jaunimą akademiškos dvasios aplinkon, puoselėja narių visuomeniškumą, ugdo vadovus ir ruošia kultūrinius bei visuomeninius renginius. Sąjūdis susidaro iš trijų atskirų padalinių: Akademikų skaučių draugovės (ASD), Studentų skautų korporacijos „Vytis“ (Korp! Vytis) ir Filisterių skautų sąjungos (FSS). Į ASD ir Korp! Vytis priimami studentai, nebaigę studijų, o baigę mokslą nariai pereina į FSS. Akademiniis skautų sąjūdis savo steigimo data laiko 1924.10.16, kai Kauno universitete (vėliau vadintame Vytauto Didžiojo universitetu) buvo įsteigtas pirmasis mišrus akademikų skautų vienetas – Studentų skautų draugovė. Šiais metais Sąjūdis švenčia 92-ąjį gimtadienį. Čikagos skyriaus ASS metinė šventė vyks spalio 14–16 dienomis. Penktadienio vakarą, spalio 14 d., vyks paskaita Ateitininkų namuose, šeštadienį, spalio 15 d., vyks sueiga, pakėlimai į laipsnius ir vakariinė Willowbrook Ballroom, o sekmadienį, spalio 16 d., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke bus aukojamos šv. Mišios, o po to – kapų lankymas Šv. Kazimiero kapinėse. Visi ASS nariai kviečiame gausiai dalyvauti.

Šiuo metu veikia skyriai Čikagoje, Clevelande, Los Angeles ir rytiniame pakraštyje. Yra pavienių narių (ir bandoma skyrius atgaivinti) Toronte bei

Detroite. Pavienių narių taip pat yra Pietų Amerikoje (Brazilijoje), Azijoje ir Australijoje. Ryšiai palaikomi per internetą ir per „Skype“. Kandidatų/kandidačių programą galima pereiti elektroniniu būdu. Sveikiname senj. Marcos Lipą iš Brazilijos, kuris buvo pirmas akademikas skautas, davęs senjorų priesaką per „Skype“ prieš keletą savaičių. Bravo, broli Marcos!

2015–2017 m. ASS Centro vadiją sudaro: fil. Ričardas Chiapetta – pirmininkas; Jonas Variakojis – pavaduotojas ir tiekimo skyriaus vadovas; Renata Stankus – išdininkė; Beatrice Želvytė – sekretorė; Rita Rašymienė – korespondentė; Renata Borucki – FSS pirmininkė; Kristina Mattis – ASD pirmininkė; Aras Galinaitis – Korp! Vytis pirmininkas; tinklalapio vedėja – Liana Liubinskaitė ir šimtmečio koordinatorė – Audra Brooks bei atstovai į LSS tarybą – fil. Taiyda Chiapetta, Audrius Kirvelaitis, Zita Rahbar ir Dalia Žygas.

Vadija yra kol kas vedusi 4 telefoninius posėdžius, kur buvo aptarti įvairūs einamieji reikalai. Pirmininkas fil. Ričardas dažnai keliauja aplankyti skyrių kituose miestuose, dalyvauti jų metinėse šventėse ar sueigose bei palaikyti ryšius su ten esančiais nariais. Vadijos nariai prisideda prie skautybės 100-mečio (2018 metais) jubiliejaus ruošos darbų ir prie Tautinės stovyklos, kuri vyks irgi 2018 m. Rako miškuose, organizavimo. 100-mečio proga ASS taip pat ruošia „Tolimų aidų“ (okteto iš Los Angeles) koncertą šeštadienį, lapkričio 12 d., Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje. Dalyvaudami koncerte paremsite Lietuvių skautų sąjungą ir Akademinių skautų sąjūdį.

Ad Meliorem

Želdiniai ant stogo.

Naujasis pastatas – erdvus ir modernus.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Naujas **VDU** centras – atviras pasauliui

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Spalio 6 dieną pačiame Kauno centre, V. Putvinskio gatvėje atidarytas naujas, itin modernus Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) daigafunkcinis mokslo ir studijų centras. Jame įsikūrė ir VDU Humanitarinių bei Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetai, Inovatyvių studijų institutas. Atidarymo metu buvo pabrėžta, kad šis centras yra atviras ne tik visiems studentams ir dėstytojams, akademinei bendruomenei, mokslo ir inovacijų kūrėjams, bet ir pasaulio lietuviams bei plačiai visuomenei.

Centro atidarymą atvykęs Lietuvos premjeras Algirdas Butkevičius priminė, kad atėjo laikas įgyvendinti pažadą, duotą 2014 metais įkasant simbolinę kapsulę ateities kartoms – būti aktyviais globalaus pasaulio piliečiais, suvienijant savo žinias ir gebėjimus. „Vytauto Didžiojo universitetas plėtoja Pasaulio Lietuvių universiteto koncepciją – pritraukti ir suvienyti Lietuvos mokslinį, intelektualinį potencialą, taip pat ir į užsienį išvykusius tautiečius. Tai labai svarbi ‘universiteto be sienų’ akademinė misija”, – kalbėjo ministras pirmininkas. Pasak jo, norint šią misiją įgyvendinti, reikia iš esmės pertvarkyti studijų procesą, pritaikyti nuotolinio bei kitas modernias mokymosi galimybes. Valstybė privalo atsiliiepti ir paramėti tokius projektus, kurie didina Lietuvos traukos jėgą, stiprina ryšius su šalį palikusiais tautiečiais. VDU rektorius Juozas Augutis sakė, kad šis universitetas nuo pat savo įkūrimo integravosi į Kauno miesto, Lietuvos ir pasaulio gyvenimą, dar tarpukariu pradėtos fakultetų statybos dabar tęsiamos toliau. „Tikimės, kad šis modernus daigafunkcinis VDU pastatas bus erdvė ne tik universiteto studentams, mokslininkams, bet ir plačiai prasme pasaulio lietuviams bei kauniečiams”, – sakė jis, pridūręs, kad pastatas ir jo funkcija atsiskleis tik čia besilankančių, besimokančių, kuriančių, organizuojančių žmonių dėka. Daigafunkcinis mokslo ir studijų centras buvo pastatytas vykdant projektą, skirtą „Pasaulio lietuvių universiteto“ idėjos įgyvendinimui. „Šis projektas vykdomas beveik nuo pat VDU atkūrimo – jo tikslas yra telkti viso pasaulio lietuvių, gyvenančių svetur. Šiomis dienomis, kada susiduriama su didele emigracijos prob-

lema, tai įgauna naują reikšmę, siekiant ne tik palaikyti, bet ir kurti bendrą, viso pasaulio lietuvių tinklą”, – kalbėjo rektorius. Projekto įgyvendintojai pabrėžia, kad siekiant šių tikslų, VDU kuria naują strategiją, skirtą keturioms kryptims – tapatumui, tarptautiškumui, tarpdiscipliniškumui ir tinklams: planuojama plėtoti ryšius su įvairiais socialiniais dalininkais Lietuvoje ir užsienyje, glaudžiau jungti studijas, mokslą ir verslą, aktyviau teikti mokymosi visą gyvenimą paslaugas, stiprinti tautinio tapatumo, tarptautinę ir tarpdisciplininę dimensijas. Centro atidaryme kalbėjęs buvęs VDU rektorius, profesorius Algirdas Avizienis pabrėžė, jog „tapatumo tema yra itin svarbi, todėl šiandien svarbu organizuoti vienijančias veiklas, projektus, kanalus, kuriais būtų galima kurti tarptautinį pasaulio lietuvių tinklą”. Jo nuomone, naujasis daigafunkcinis mokslo ir studijų centras pasaulio lietuviams yra išskirtinio bendradarbiavimo simbolis. „Gerbtina, kad VDU prisiima atsakomybę pasaulio lietuviams parūpinti galimybę bendrauti akademiname, aukštojo mokslo lygyje, neabejoju, kad yra žmonių, kurie nori ne tik pažinti Lietuvą, bet ir kurti ją, nepriklausomai nuo to, kurioje šalyje gyvena. Galimybė plėsti savo žinias, tobulinti tam tikrus igūdžius akademinėje aplinkoje, per kurią ir vyktų integracija į pačią Lietuvą, yra tai, ko reikia norint ne tik kurti, bet ir jungti lietuvių bendruomenes pasaulyje”, – sakė profesorius. Iškart po atidarymo naujajame VDU pastate įvyko ir pirmasis renginys – mokslo ir inovacijų forumas „Social Code’16”, kuriame dalyvavo verslo, politikos ir mokslo lyderiai iš Lietuvos ir pasaulio. Forume sprendimų ieškojo skirtingų sričių ekspertai, profesionalai, dalyvavę svarbiausioje renginio dalyje – konferencijoje. Forumas „Social Code’16” buvo suskirstytas į septynias erdves: konferencijos, startuolių aikštelę, atradimų bei ugdymo technologijų erdves, kūrybinių dirbtuvių bei vaizduotės sales, vadovų erdvę „Innovation café”. Šiose erdvėse lankytojai galėjo interaktyviai susipažinti su mokslo bei verslo inovacijomis, atrasti įvairias socialines inovacijas, išbandyti naująsias multimedijų bei neurotechnologijų įrangą, pamatyti įvairių projektų naujoves.

Nukelta į 14 psl.

Fasadas.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Atidarymo akimirka.

VDU nuotr.

Centro ašis – biblioteka.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Talentingai prakalbintos gėlės virsta meno kūriniais

Floristikos dizainerė Eglė Janušauskaitė.

Iš gamtos – į gamtą...

Asmeninio archyvo nuotraukos

RASA SĖJONAITĖ

Jeigu šiandien dizainerę Eglę Janušauskaitę apgyvendintume dykumoje, ji vis tiek smėlio jūroje sugebėtų rasti kokią nors gamtinę medžiagą, iš kurios akimirksniu sukurtų originalią kompoziciją. Todėl visiškai nestebina, kai šios moters rankose atsidūrę įvairūs augalai, gėlės, įmantrių linkių medžių šakos, įdomesnių formų akmenukai virsta ištisais meno kūriniais. Nepaprastų floristikos gabumų turinti moteris meilę augalams paveldėjo iš savo močiutės, botanikos mokytojos Elenos Janušauskienės. Eglės vaikystė prabėgo Kaune, tačiau vasaras ji leisdavo Veiveriuose (Prienų raj.), senelių sodyboje, kur pažintis su gamta atstodavo įprastinius vaikiškus žaidimus ir tapdavo savotiška pramoga, tyrinėjant kiekvieną įdomesnę augalą ar medį. Jau vėliau, studijuodama meninį apipavidalinimą tuomečiame Kauno Stepo Žuko Taikomosios dailės technikume (dabar ši įstaiga vadinasi Kauno kolegijos Vieno-

Įkvėpimo Eglė ieško gamtoje, muzikoje, poezijoje.

žinskio Meno fakultetas), Eglė Janušauskaitė nesiliovė tyrinėjusi augalų, kiekvieną kartą bandydama juos išraiškiningai pritaikyti meninėse floristikos kompozicijose.

Dėl susiklosčiusių aplinkybių ir tuo metu sušlubavusios sveikatos, Eglė, baigusi du kursus, tolesnių studijų turėjo atsisakyti. Vėliau santuoka ir gimęs sūnus laikinai sustabdė ateities užmojus ir privertė pasirūpinti kur kas žemiškesniais dalykais, nei meninė kūryba. Tuo metu Lietuvoje kilo Laisvės Sąjūdis, šalis buvo iš sovietinio sąstingio, netrukus buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Eglės mama turėjo JAV pilietybę, kurią gavo iš savo tėvų (gal kiek neįprasta sovietiniams laikams ir tikrai retas atvejis). Šie po Pirmojo pasaulinio karo buvo emigravę į Ameriką ir ten ilgą laiką gyveno. Eglės proseneliai iš tėčio pusės buvo išvykę gyventi į Ameriką ir taip pat buvo šios šalies piliečiai. 1918-aisiais metais paskelbus Lietuvos Nepriklausomybę, Eglės seneliai su savo antrosiomis pusėmis grįžo į gimtinę, sėkmingai įsikūrė ir pradėjo naują gyvenimą. Čia gimė jų vaikai.

Dviejų šeimų panašūs likimai turbūt visai neatsitiktinai suvedė Eglės tėvelius draugėn. Sovietmetyje tuokdamiesi jie turėjo viltį, kad gal kada nors vis dėlto pavyks susigrąžinti Amerikos pilietybę. Deja, Ameriką ir čia gyvenančius giminaučius Eglės tėvams lemta buvo išvysti tik po beveik trisdešimties metų. „Tėvai senelių palikimą – JAV pilietybę – susigrąžino Gorbačioviui atėjus į valdžią. Jie iš šeimos pirmieji emigravo į Clevelando miestą, Ohio valstijoje. Ir tik po kelių metų aš su sese ir su visai dar mažu savo sūnumi atvykome pas juos“, – pasakoja Eglė, prisimindama šeimos istoriją bei pirmuosius gyvenimo metus Amerikoje. Pirmiausiai, Eglė buvo labai laiminga, kad ji ir jos sūnus

„Gražuolės moterys“ („Beautiful women“) – gyvosios medžiagos skulptūros, atrinktos į prestižinį albumą „International Floral Art“.

John Earl Brown nuotraukos

Eglės kūrinuose – ir lietuviškų pievų kvapas.

pateko į gerą aplinką, tapo neatsiejamais vietinės lietuvių bendruomenės nariais. Eglės sūnus Tadas užaugo apsuptas lietuviškos veiklos: baigė lituanistinę mokyklą, dainavo chore, šoko tautinių šokių grupėje, žaidė krepšinį lietuvių komandoje, priklausė skautų ir ateitininkų organizacijoms. Šiuo metu vaikiną baigia ekonomikos studijas Ohio State University Columbus mieste.

Tiesa, vos atvykusi į Ameriką, Eglė labai galėjo galvoti apie širdžiai mielą užsiėmimą, kuris teiktų jai kūrybinę raišką ir pilnatvę. „Iš pradžių teko griebtis įvairių darbų: valiau namus, vienos kavinės virtuvėje gaminau maistą. Savai me suprantama, kad šioje veikloje man tikrai neprireikė nei kūrybos, nei meno“, – prisimena Eglė naujo gyvenimo nelengvą pradžią šalyje, kuri vėliau tapo jai dosni įvairiomis galimybėmis. „Galvoje nuolat kirbėjo mintis, kad kada nors man vis tiek pravers Lietuvoje įgytos meninio apipavidalinimo studijų žinios“, – pasakoja Eglė, kurios gyvenime prieš dvejus dešimtmečius prasidėjo visiška naujas etapas.

Čikagoje „American Floral Art Scool“ įgijusi aukštąją floristikos dizaino išsilavinimą (Advanced floral design certification), vėliau ji dalyvavo įvairiuose profesiniuose seminaruose: „Neo Flora, looking at the future of design hands-on, professional educational seminar“, „Great Lakes Floral Expo educational seminar“. Nuolat tobulinosi floristikos dizaino programose: „Michigan Certified Florist. Hands-on class“, „Chicago Floral Expo“ Nature into art „Hands-on class“ ir kt.

Pradėjusi dirbti vienoje gėlių parduotuvėje floristikos dizainere, Eglė veiklą tęsė bendrovėje, kuri užsiima komercinių patalpų apželdinimu ir eksterjerų puošyba. Šiandien talentinga floristė vadovauja Gėlių skyriui (Fresh flower department), kuris nuolatinius klientus aprūpina meninėmis gyvų gėlių kompozicijomis. Šis gėlių skyrius ypatingoms progoms paslaugas teikia gerai Amerikoje žinomoms įmonėms, tokioms, kaip Cleveland Clinic, Medical Mutual Insurance company ir kt.

Floristo darbas kupinas ne tik meninių iššūkių, bet idėjos įgyvendinimui reikalaujantis greitų išvalgų. „Kartais tenka labai skubėti, o ypač tada, kai per trumpą laiką reikia sukurti keliasdešimt meniškų puokščių iš gyvų gėlių, kurios turi tokią savybę vysti. Pamenu kaip per vieną dieną sukūriau net penkiasdešimt puokščių!“, – prisimena Eglė.

Be šios tiesioginės savo veiklos, Eglė Janušauskaitė jau beveik 12 metų turi savo įmonę „Natural Décor Studio, Inc.“, kuri teikia floristo paslaugas vestuvėms, interjerų apipavidalinimui ir įvairiems proginiais renginiams, kuriuos reikia papuošti išskirtinėmis gyvų gėlių dekoracijomis.

Nuo 2010 metų lietuvė bendradarbiauja su New Yorko galerija „Gretchen's Gallery“, kuri prekiauja Eglės konservuotų gėlių kompozicijomis. Tai dar viena floristės veiklos sritis, kurioje ji profesionaliai pirmauja. „Tai nauja floristikos sritis. Gėlių kompozicijai naudojami užkonservuoti augalai, iš kurių yra pašalinama visa drėgmė ir jo vidus užpildomas glicerinu. Augalai atrodo labai natūraliai, o svarbiausia tai, kad jie ilgai nenuvysta ir išlaiko savo išvaizdą“, – sako Eglė. „Prisipažin-

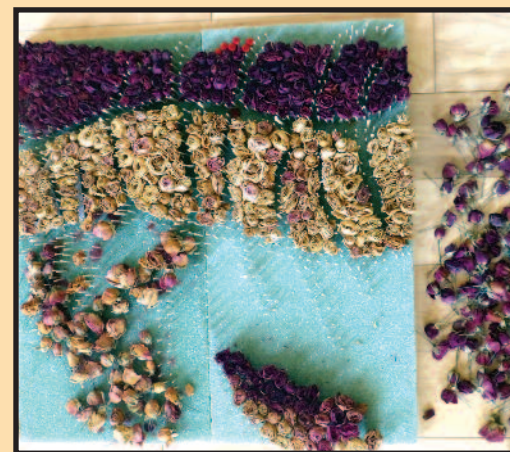
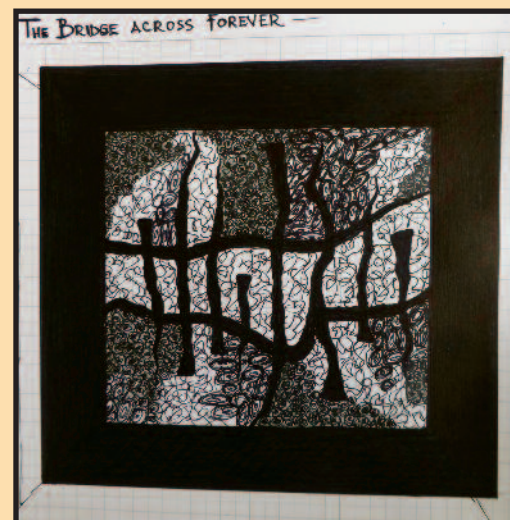

siu niekuomet nesizavėjau dirbtiniais augalais, tačiau laikui bėgant supratau, kad gyvenant Amerikoje, turiu taikytis prie šios šalies kai kurių pomėgių. Dirbtinių gėlių menas labai populiarus, plačiai naudojamas patalpų puošyboje. Todėl jau nuo šiol kuriu ir šilkinų gėlių puokštes, ir kaip minėjau, kūryboje naudoju pagal naują technologiją konservuojamas gėles“, – pasakoja Eglė Janušauskaitė, kuri įkvėpimo kūrybai ieško ne tik gamtoje, bet ir klasikinės muzikos garsuose, poezijos žodžių sąskambyje.

Išskirtinai jausdama gyvosios gamtos medžiagą, floristikos dizainerė tveria originalius meno kūrinius. Eglės darbai eksponuojami populiariose gėlių meno parodose, o visai neseniai jos gyvosios medžiagos skulptūros pavadinimu „Gražuolės moterys“ buvo atrinktos į prestižinį „International Floral Art“ („Tarptautinis gėlių menas“) katalogą. „Tai didelis laimėjimas ir begalo svarbus mano kūrybos įvertinimas, nes tarp kitų dizainerių iš 36 pasaulio šalių, mano darbas taip pat sulaukė išskirtinio dėmesio“, – neslepia džiaugsmo Eglė. „Tarp profesionalių puokščių komponavimo meno meistrų šis katalogas ypač vertinamas. Jis nuolat informuoja apie visas naujoves floristikos meno srityje ir yra leidžiamas kas dveji metai Belgijoje. Atrankos komisijoje paprastai dalyvauja žinomi dizaineriai iš Belgijos, Prancūzijos, Suomijos, Anglijos, kurie šiam leidiniui ieškodami floristikos darbų, dėmesį kreipia ne tik į autoriaus kompozicijos originalumą, bet ir iš kokių medžiagų toji kompozicija yra padaryta. Ypatingai vertina ir fotografijos kokybę“, – pasakoja dizainerė Eglė Janušauskaitė, kuri gyvendama gražaus parko apsuptyje, po ilgesnių pasivaikščiojimų, niekuomet namo negrįžta tuščiomis rankomis. Gamta pati pakužda jai idėjų, kaip iš medžio šakų, gėlių ar kitų išraiškingų formų augalų sukurti paveikslą. Didelių matmenų koliažuose kruopščiai sudėliotos suktos samanos, džiovinti lapai, vilnos gabalėliai ir, aišku, gėlės. Skirtingų faktūrų detalės kuria ypatingą spalvų dermę ir nuotaiką. Tokia harmoninga floristinė kompozicija pagyvina net ir niūriausių namų vidaus interjerą. Instaliacijos didybės efektą gali sukurti tiek išpūdingų formų medžio šaka, tiek vadinamieji lietuviškų gėlių darželio „sausučiai“ arba paprasčiausios rožės. Ir nesvarbu, kokia tai bus floristinė medžiaga, Eglės rankose ji iš karto virsta prabangia namų aplinkos puošmena. Drąsios idėjos ir gebėjimas išskirtinai bei elegantiškai prakalbinti augalus, šiai menininkei neleidžia sustoti. „Gamtoje tiek gyvų spalvų, tiek dosnios kūrybai medžiagos, kurią aš noriu tiesiog visą iščiupinėti, paliesti, įkomponuoti ir vėl kažką naujo sukurti“, – sako lietuvė dizainerė Eglė Janušauskaitė, visa savo būtimi nuolat pasinerianti į floristikos meno pasaulį

TAIP GIMSTA KŪRINYS...

„Tiltas per amžinybę“ (topolio šakos, džiovintos rožės, akriliko dažai).

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Parlamentarų išeitinėms išmokoms skirs 1,4 mln. eurų

Vilnius (LRS info) – Į naujos kadencijos Seimą nepatekusiems parlamentarams Seimo kanceliarija planuoja išmokėti apie 1,4 mln. eurų. Seimo narių padėjėjų išeitinėms išmokoms ir nepanaudotoms atostogoms apmokėti numatoma skirti apie 500 tūkst. eurų.

Kiekvienas parlamentaras gaus

išmoką, kuri priklausys nuo darbo Seime laiko, minimali išmoka gali būti dviejų vidutinių algų, maksimali – šešių algų.

Į naują Seimą išrinkti parlamentarai išeitinių išmokų negaus. Visi Seimo narių padėjėjai bus atleisti tą dieną, kai pasibaigs Seimo kadencija.

Pritarė visuomeninių teisėjų teismuose koncepcijai

Vilnius (LRT.lt) – Seimas priėmė nutarimą „Dėl Visuomeninių teisėjų (tarėjų) instituto teismuose koncepcijos patvirtinimo“.

Numatomais parengti teisės aktais siekiama reglamentuoti reikalavimus tarėjams, tarėjų atrankos procedūrą ir sąrašo sudarymą, tarėjų vaidmenį procese, teises ir pareigas, veiklos garantijas, atsakomybę, pareigų pasibaigimą, išbraukimą iš tarėjų sąrašo ir kt. Šiuose teisės aktuose taip pat būtų nustatyta, kurių kategorijų civilinėse, baudžiamosiose ir administracinėse bylose tarėjai atliktų savo funkcijas.

Numatoma, kad tarėjais galėtų

būti LR piliečiai, įgiję bent vidurinį išsilavinimą, mokantys lietuvių kalbą, neinantys jokių pareigų teisėsaugos institucijose, kad tai būtų ištis visuomenės atstovavimas ir atitinkantys kitus nustatytus reikalavimus. Tokie asmenys į tarėjų sąrašą galėtų būti įrašomi savanoriškais pagrindais siekiant įtraukti pakankamai visuomenės atstovų ir užtikrinti tarėjų instituto teismuose veiksmingumą. Į tarėjų sąrašą taip pat būtų įtraukiami asmenys, atrinkti atsitiktinės atrankos būdu, jeigu nepakaktų savanorių. Tarėjai dalyvautų žodinio bylos nagrinėjimo procese pirmosios instancijos teismuose.

Prezidentė susitiko su JAV ambasadore

Vilnius (Prezidentūros info) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė su naująja JAV ambasadore Anna Hall aptarė Lietuvos ir JAV karinį bendradarbiavimą, saugumo padėtį ir karines grėsmes mūsų kaimynystėje. Pasak šalies vadovės, JAV yra viena svarbiausių Lietuvos partnerių užtikrinant saugumo garantijas ir paramą Baltijos valstybėms. Lietuvos vadovė su ambasadore taip pat aptarė stiprėjančią Lietuvos ir JAV ekonominį bendradar-

biavimą.

Anna Hall tai pirmasis paskyrimas ambasadore. Ji yra baigusi viešąjį administravimą Maino ir Texas universitetuose. Darbą Valstybės departamente ambasadorė pradėjo nuo konsulinės veiklos, kuravo Norvegiją ir Daniją, vėliau Kiprą. Taip pat dirbo JAV ambasadosė Kinijoje, Brazilijoje ir Kolumbijoje. 2010–2013 m. dirbo Lietuvoje, JAV ambasadoje Vilniuje. Ambasadorė moka lietuvių kalbą.

Diplomatiniai santykiai su Rusija atkurti prieš 25 metus

Vilnius/Maskva (ELTA) – Pažymint Lietuvos ir Rusijos diplomatinių santykių atkūrimo 25-metį, Lietuvos ambasadoje Maskvoje vyko iškilmingas minėjimo renginys – operos solistės Justinos Gringytės koncertas ir diplomatinių santykių raidą atspindinti paroda.

Renginyje dalyvavo Rusijos užsienio reikalų ministerijos, užsienio šalių ambasadų Rusijoje vadovai bei diplomatai, taip pat politikai, istorikai, žurnalistai

Gaivins LDK paveldą Baltarusijoje

Vilnius (Alkas.lt) – Raudondvario dvare pasirašytas ketinimų protokolai, kuris Kauno rajono savivaldybei atvers daugiau galimybių bendradarbiauti su kaimyninės Baltarusijos Gardino rajonu.

Kauno rajono savivaldybės Ekonomikos skyriaus vedėjas Artūras Pupalė pasakojo, kad vienas pirmųjų darbų bus dalyvavimas programos tarp sienų „Lietuva-Latvija-Baltarusija 2014–2020“ projektuose. „Gardino apskrityje yra nemažai LDK laikų pilių, mes turime nebaigtą tvarkyti Raudondvario dvarą. Bendri projektai su baltarusiais mums padėtų pritraukti daugiau lėšų į šiuos objektus“, – teigė A. Pupalė.

Gardino atstovai pristatė filmuotą medžiagą apie Sviatsko vietovėje XVIII amžiuje pastatytą LDK didikų Valavičių dvarą, kurį baltarusiai taip pat pasiryžę prikelti naujam gyvenimui. Dvaras yra vos 5 km nuo Lietuvos ir 2 km nuo Lenkijos sienos, netoli Au-

Pilis Lydoje.

Kartu.lt nuotr.

gustavo kanalo. Ansamblių projektavo italų architektas Giuseppe de Sacco.

Sviatsko dvaras – tai vėlyvojo baroko su klasicizmo elementais rezidencinis pastatas su arklidėmis ir vėliau statyta neogotikine koplyčia. Rūmuose išlikę daug autentiškų detalių: Petro Smuglevičiaus tapytų freskų, krosnių, židinių. Dvaro teritorija apima 34 ha, joje telkšo penki tvenkiniai.

Gardino atstovai tikino, kad Baltarusijoje yra mažiausiai 12 LDK laikų pilių, dauguma jų išsidėstę prie Nemuno.

F. Hollande atsisako dalyvauti iškilmėse su Putinu

Paryžius („Draugo“ info) – Prancūzijos prezidentas Francois Hollande svarsto, ar verta susitikti su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu Paryžiuje kitą savaitę, kai spalio 8 d. JT Saugumo Taryboje Kremlius blokavo prancūzų siūlytą JT rezoliuciją, kuria reikalauta nutraukti Aleppo bombardavimą Sirijoje.

Spalio 19 d. numatytas V. Putino vizitas Paryžiuje, kur netoli Eifelio bokšto bus atidaryta nauja Ortodoksų cerkvė.

F. Hollande žemės deginimo politiką Aleppo mieste Sirijoje pavadino karo nusikaltimu. Prancūzijos prezidentūra nurodė Kremlui, kad vienintelis renginys, kuriame F. Hollande norėtų dalyvauti kartu su V. Putinu šiam viešint Paryžiuje, būtų „darbo susitikimas“ dėl Sirijos.

Ragina tirti karo nusikaltimus Sirijoje

Jungtinės Tautos, JAV (BNS) – JT generalinis sekretorius Ban Ki-moon vėl paprašė Saugumo Tarybos formaliai kreiptis į Tarptautinį Baudžiamąjį Teismą imtis tirti karo nusi-

Kovos su Rusijos propaganda

Briuselis (ELTA) – Europos Sąjunga (ES), jos narės ir piliečiai vis dažniau tampa užsienio šalių dezinformacijos ir propagandos taikiniais. Tai pažymima rezoliucijos projekte, kuriam pritarė Europos Parlamento (EP) Užsienio reikalų komitetas. Europarlamentarai siūlo sustiprinti strateginę komunikaciją kovoje su priešiška propaganda, kuria siekiama sukelti abejones Vakarų vertybėmis, paralyžiuoti sprendimų priėmimą, diskredituoti ES institucijas bei ardyti transatlantinius ryšius.

EP komitetas susirūpinęs dėl Kremliaus inspiruotų veiksmų, įskaitant dezinformaciją ir propagandą, pagausėjimo Europoje. EP nariai pripažįsta, kad Rusijos valdžia propagandos tikslams agresyviai naudoja specialiais fondais, žiniasklaidą (pvz., RT, „Sputnik“), mokslinėmis, visuomeninėmis ir religinėmis organizacijomis, taip pat socialinėmis medijomis ir interneto „troliais“. Jie susirūpinę, kad ES viduje yra šaltinių, platinančių priešišką užsienio šalių propagandą, taip pat Kremliaus finansuojamų politinių partijų ir organizacijų.

ES institucijos raginamos sustarti dėl propagandos ir dezinformacijos apibrėžčių kartu su žiniasklaidos atstovais ir ekspertais, taip pat užtik-

Rusijos įbauginta Švedija imasi veiksmų

Vilnius (LRT.lt) – Vos prieš keletą metų atrodė, kad Europoje ir Šiaurės Amerikoje šaukimas į karo tarnybą – pasenusi praktika, o dabar toks modelis ne tik atgimsta, bet ir yra derinamas su naujomis sąlygomis.

Švedija paskelbė, kad šaukimo į kariuomenę tvarka bus sugrąžinta. Be to, jei šis planas bus įgyvendintas, pagal šaukimą karo tarnybą galės at-

Rusijos atstovas JT V. Čiurkinas vetavo Prancūzijos rezoliuciją, raginančią Kremlį nutraukti bombardavimus Sirijoje. Reuters nuotr.

Prancūzijos užsienio reikalų ministras Jean-Marc Ayrault sakė, kad „jeigu Prezidentas nuspręs, kad Rusijos prezidentas atvyksta, nebus malonių žodžių, o bus kalbama tiesa“, vadinamas Rusijos bombardavimus Alepe dovana teroristams.

Kremlius pranešė, kad V. Putino vizitas atidedamas.

kaltimų Sirijoje.

Tokį prašymą 2014 metais blokavo veto teisę turinčios Rusija ir Kinija, bet Ban Ki-moon nuomone, Taryba turėtų pabandyti dar kartą.

rinti geresnį veiksmų koordinavimą ir informacijos mainus tarp ES ir jos valstybių, NATO ir Jungtinių Tautų struktūrų bei nevyriausybinų organizacijų. Atkreipdami dėmesį į „agresyvius Rusijos veiksmus“ kibernetinėje erdvėje naudojantis tarptautinės teisės spragomis, europarlamentarai skatina geriau užtikrinti ES ir jos šalių informacinių sistemų saugumą.

Rezoliucijos projekte pažymima, kad Kremlius skelbiasi laiką, kai kurias Europos valstybes priklausančiomis Rusijos įtakos sferai, tuo menkindamas jų suverenumą. Pasak EP narių, viena pagrindinių Kremliaus strategijų yra manipuliuojant istorinių įvykių interpretacijomis teisinti savo veiksmus ir geopolitinius interesus. EP komitetas ragina skirti daugiau dėmesio visuomenės švietimui apie komunistinių režimų nusikaltimus ir jų dokumentavimui.

Pritardami ES strateginės komunikacijos veiksmų planui, europarlamentarai ragina pasiūlyti teisinių priemonių, kurios leistų veiksmingiau kovoti su dezinformacija ir propaganda. Kartu siūloma persvarstyti biudžetą ir sustiprinti ES paramą laisvai žiniasklaidai, skirtai Rusijos ir aplinkinių šalių gyventojams, taip pat šių šalių nevyriausybinėms organizacijoms.

likti ir moterys.

Švedijoje moterų tarnavimo kariuomenėje galimybė svarstoma baiminantis Rusijos keliamos grėsmės. Rusijos įvykdyta Krymo aneksija ir karinių pajėgų dislokacija Šiaurės Europos šalių pasienyje priverė su nerimti Europos Sąjungos valstybių narių sostinėse dirbančias vyriausybes.

VERSLO NAUJIENOS

Ką žada partijos?

Visos pagrindinės Lietuvos partijos pripažįsta, kad investicijos Lietuvai svarbios. Visi supranta, kad investicijos skatina produktyvumą, o produktyvumas – didesnes pajamas. Tačiau iš politinių partijų rinkiminių programų aišku, kad dalis partijų investicijų Lietuvoje didinimą ir pritraukimą iš užsienio įrašė tik dėl vaizdo, kad įsiteiktų rinkėjams.

Pagrindinių partijų rinkimines programas galima suskirstyti į tris kategorijas. Pirmoje grupėje yra tų partijų programos, kurios, atrod, pačios susipainiojo. Sako, kad skatins investicijas. O čia pat siūlo daug sprendimų, kurie jas atbaidytų.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, kaip ir visi kiti, žada skatinti investicijas, darbo vietų kūrimą regionuose, gerinti sąlygas tiesioginėms užsienio investicijoms. O šalimais mini, kad reikia ilgai įvesti progresinę mokesčių sistemą, įkurti valstybinį prekybos alkoholiu monopolį ir valstybinį banką. Nesigilinant į tai, iš kur toks valstybinis bankas gaus pinigų, paskolų dalinimas ne rinkos sąlygomis „labiau nusipelnusiems“ nėra joks investicijų skatinimas. Tad norima ir investicijų, ir antiversliškos politikos vienu metu.

Antroje grupėje yra programos, kurios investicijų pritraukimą mato daugiausia per valdžios išlaidas. Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų rinkiminėje programoje žadama pritraukti iki 140 smulkaus ir vidutinio dydžio gamybą vykdančių užsienio kapitalo įmonių, aukštesnę pridėtinę vertę kuriančiose ūkio srityse žadama sukurti per 54 tūkst. naujų gerai apmokamų darbo vietų, į Lietuvą taip pat žadama atvesti daugiau įvairaus dydžio paslaugų centrų. Skamba puikiai. O kaip tai pasiekti?

Siūloma padengti dalį investicinių kaštų Lietuvą kaip galimą plėtros kryptį svarstančioms pasirinkti didžiosioms pasaulio korporacijoms, sukurti stiprius ir gerai finansuojamus IT akseleratorius, kuriuose atrinktos komandos galėtų įgyvendinti savo (verslo?) idėjas, siūlyti investuotojams patalpas LEZ’uose. Visa tai norima daryti tiesioginiu valdžios išitraukimu į verslo rėmimą ir biudžeto pinigais. Tačiau programa būtų daug išsamesnė.

Pasaulio ekonomikos forumo Konkurencingumo tyrimas parodė, kad ne biudžeto išlaidos labiausiai rūpi verslui ir užsienio investuotojams. Keturi labiausiai problemiški veiksniai verslui Lietuvoje yra susiję su mokesčių ir reguliavimo našta: mokesčių dydis, griežti darbo santykiai, neefektyvi biurokratija ir mokesčių administravimas. Keista, kad tokioje išsamioje programoje investicinės aplinkos gerinimui beveik neatsirado vietos.

Tad nestebina tai, kad strategiją pritraukti investicijas siejant su valdžios išlaidomis, atsiranda ir siūlymas didinti perskirstymą Lietuvoje, kuris, pasak konservatorių programos, yra „tiesiog per mažas“, ir kad partija siektų „ilgainiui padidinti ir Lietuvos mokesčių/BVP santykį“. O perskirstymo didinimas yra ne kas kita, kaip mokesčių didinimas. Tad susidaro itin paradoksali situacija. Investicijas ir verslą norima skatinti biudžeto lėšomis, tuomet tų lėšų pasidaro per mažai, o tuomet jau norima apmokestinti tas pačias investicijas ir verslą.

Apie geresnes investicines sąlygas konservatorių programoje beveik nekalbama. Pavyzdžiui, siūloma per ketverius metus sukurti palankesnę aplinką rizikos kapitalo plėtrai Lietuvoje, yra keli smulkūs pasiūlymai mokesčių administravimo srityje. Panaši situacija ir Lietuvos socialdemokratų partijos programoje. Ten, kaip visada – pažadai skatinti, remti, ir didinti. Atrodo, lyg ir deklaruojama, kad investicijos svarbu, bet mąstyme ką daryti, kad jų būtų daugiau – nepasistūmėta.

Verslo ir ekonomikos skatinimą socialdemokratai įsivaizduoja kaip pozityvų valdžios veikimą – t.y. jie remis verslo pradžią paskolomis ir palūkanų kompensavimu, kurs startuolių paramos programas, kurs darbdavių motyvacijos mechanizmus ir pan. Tokios priemonės ne tik daug kainuoja biudžetui, tačiau dažnai yra perteklinės ir nereikalingos, jei sukuriamos investicijoms palanki mokesčių ir reguliavimo aplinka. Tiesa, investicinei aplinkai gerinti socialdemokratai siūlo „garantuoti mokesčių sistemos stabilumą“. Tai yra puiki nuostata, mat tyrimai rodo, kad viena svarbių priežasčių, lemiančių kapitalo pasitraukimą iš Lietuvos yra sunkiai prognozuojama ir dažnai kintanti įstatyminė bazė.

Trečioje grupėje yra investicijų atžvilgiu nuoseklesnės programos. Tai Liberalų sąjūdis žada, kad iki 2020 m. padvigubins tiesioginių užsienio investicijų srautą ir investicijas, skiriamas moksliniams tyrimams, mokesčių lengvatomis siūlys skatinti „verslo angelų“ fondus. To siekiant, siūloma mažinti darbo jėgos tiek pelno apmokestinimą, neapmokestinti reinvestuojamo pelno, mažinti Sodros lūbas ir kt.

Jei siekiame Lietuvos ekonomikos ir pajamų augimo, neužtenka tiesiog tenkintis partijų pažadu jas stebuklingai padidinti. Žadėti aukso kalnus lengva, tačiau išgilinus tampa akivaizdu, kad toli gražu ne visos partijos yra pagalvojusios, kaip realiai tai įgyvendins, kokių priemonių imsis.

V. Žukauskas,
Lietuvos laisvosios rinkos institutas

„Revolut“ smogs bankų gobšumui

Jungtinės Karalystės technologijų startuolis „Revolut“ jau lapkritį ketina startuoti su savo paslaugų verslui paketu. Bendrovės vadovas sako, kad Lietuva finansų centrui steigti pasirodė patrauklesnė nei tokios šalys kaip Belgija ar Šveicarija.

„Paslaugas verslui planuojame pristatyti jau lapkritį. Pirmiausia verslas galės atsidaryti ‘Revolut’ bankines sąskaitas, kuriose galės laikyti ir disponuoti įvairiomis valiutomis be juokingai didelių bankų taikomų komisinių mokesčių. Taip pat labai paprastai bus galima vykdyti tarptautinius mokėjimus, pavyzdžiui, atsiskaityti su tiekėjais jų vietos valiuta ir išvengti praradimų dėl valiutos konvertavimo”, – sakė vadovas.

Anot jo, įmonės taip pat galės gauti mokėjimo korteles, su kuriomis bus galima atlikti net ir masinius mokėji-

„Revolut“ žada smarkiai atpiginti bankines paslaugas. Uk.businessinsider nuotr.

mus, o kiek vėliau įmonė planuoja įdiegti galimybę įmonėms priimti mokėjimus iš savo klientų kredito ir kitomis kortelėmis. „Revolut“ vadovo teigimu, lapkričio pabaigoje taip pat planuojama pradėti teikti paskolas fiziniams asmenims, tačiau tik Jungtinėje Karalystėje.

BNS

Britų oro uostuose svaras nebevertas nė euro

Vidutinis svoro sterlingų kursas euro atžvilgiu daugelio britų oro uostų valiutų keityklose pirmą kartą nukrito iki 99 euro centų.

Žemiausias kursas iš tų, kurie siūlomi septyniolikoje valiutos keityklų įvairiuose šalies kampeliuose, užfiksuotas Southamptono oro uoste veikiančioje „Moneycorp“ keitykloje – 0,88 euro už vieną svarą. Aukščiausias – 1,06 euro už svarą – „Change Group”

Drastiškas taupumas Brazilijoje

Brazilijos parlamentas žengė pirmą žingsnį Prezidento Michel Temer paskelbtų drastiškų taupymo priemonių link. Deputatai po pirmojo svarstymo pritarė prieštaringai vertinamam įstatymo projektui, kuris numato 20-iai metų išaldyti viešąsias išlaidas. Valstybės išlaidos ateityje didės tik tiek, koks būtų infliacijos procentas.

Už projektą balsavo gerokai daugiau nei reikalinga balsų dauguma. Projektas po tolesnių svarstymų dar

keitykloje, veikiančioje Glasgow Prestwick oro uoste.

Britų valiutos kursas smunka nuo šių metų birželio, kai per nacionalinį referendumą šalies gyventojai pasisakė už Jungtinės Karalystės pasitraukimą iš Europos Sąjungos.

Vidutinis JAV dolerio kursas britų oro uostuose šoktelėjo iki 1,08 JAV dolerio už svarą.

ELTA

Imasi 2017 metų biudžeto projekto

Artimiausiomis dienomis Vyriausybės pasitarime bus svarstomas kitų metų valstybės biudžeto projektas.

Projekte numatoma, kad kitamet planuojama gauti 8,476 mlrd. eurų pajamų ir patirti 9,059 mlrd. eurų išlaidų,

todėl deficitas viršys 583 tūkst. eurų.

Didžiąją pajamų dalį 2017 m. turėtų sudaryti mokesčiai (5,885 mlrd. eurų), ES parama išdą turėtų papildyti 2,101 mlrd. eurų.

Faktai.lt

E-prekybą lėtina atsiskaitymo internetu baimė

Kas trečias lietuvis turi abejonių dėl pinigų pervedimo internetu saugumo. Nepasitikėjimas mokėjimu internetu lemia ir lėtai besiformuojančius Lietuvos gyventojų įpročius pirkti elektroninėse parduotuvėse.

Kaip rodo Europos Komisijos užsakymu atliktas tyrimas, daugiau nei trečdalis – 35 proc. – Lietuvos piliečių vengia atlikti mokėjimus internetu. Pagal nepasitikėjimą pinigų pervedimu virtualiojoje erdvėje Lietuva kartu su Portugalija, Graikija, Vengrija ir Rumunija pirmauja tarp Europos Sąjungos (ES) valstybių.

Šių metų pradžioje Lietuvos pašto užsakymu buvo tiriami šalies gyventojų pirkimo internetu įpročiai. Net 15 proc. respondentų, perkančių e. parduotuvėse, nurodė, kad jiems priimtinausias būdas atsiskaityti už internetu įsigytus pirkinius – susimokėti grynaisiais pinigais, atsiimant prekę. Beveik kas de-

šimtas apklausos dalyvis teigė, kad yra linkęs už pirkinį mokėti banko kortele tik tada, kai atsiima prekę.

Statistikos departamento duomenimis, šįmet internetu yra pirkę 33,4 proc. šalies gyventojų. Dažniausiai lietuviai internetu perka drabužius, avalynę ir sporto prekes (19,9 proc.), taip pat namų ūkio reikmenis (14,5 proc.).

Gyventojų, perkančių internetu, ES šalių vidurkis siekia 53 proc. Daugiausia virtualiojoje erdvėje perka britai (81 proc.), danai (79 proc.), vokiečiai (73 proc.), nyderlandai, suomeniai ir švedai (71 proc.). Palyginimui Lietuvai artimų šalių gyventojai internetu perka irgi dažniau: Estijoje – 59 proc., Latvijoje – 38 proc., Lenkijoje – 37 proc.

Lietuvos pašto užsakymu Lietuvos gyventojų apsipirkimo internetu įpročių tyrimą atliko tarptautinė rinkos tyrimų bendrovė „Nielsen”.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų spalio 12 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,90 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,11 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,64 €

IŠ KELIONĖS SUGRĮŽUS

Lietuviškoje Ukrainoje pasidairius (2)

Pradžia – spalio 11 d. laidoje

DONATAS JANUTA

Ekonomika ir politika Ukrainoje

Dvi temos Ukrainos žmonėms dažniausiai kelia pyktį ir nusivylimą. Viena – tai valdininkų korupcija, antra – Krymo pagrobimas ir nesibaigiantis karas su Rusija.

Ekonominis gyvenimas Ukrainoje sunkus, kai kur jis primena sovietmečio Lietuvos ekonomiką. Viename turgelyje kalbėjome su moterim, kuri sakė kiekvieną savaitgalį, per dvi dienas, pardavinėdama savo darže užaugintas daržoves, uždirba apie 100 ukrainietišκών hryvnių, apie 4 dol. – tai 2 dol. per dieną. Vairuotojas, kuris dirba firmoje, vėžinančioje iš Vakarų atvykusius verslininkus, per mėnesį uždirba 80–150 dol., priklausomai nuo to, kiek užsakymų tą mėnesį gauna.

Lvove gyvenančio lietuvio dukra, medicinos daktarė, mokosi moterų plaukų kirpimo ir dažymo, nes tikisi, kad dirbdama grožio salone ir patarnaudama pasiturinčioms moterims, uždirbs daugiau negu būdama daktarė.

Ne vienas žmogus mums sakė, kad Ukrainoje beveik nėra vidurinėsios klasės. Yra turtingi, dažniausiai tie, kurie turi kokių nors ryšių su valdžia, o visi kiti, kurie Vakaruose priklausytų viduriniajai klasei, verčiasi gana skurdžiai.

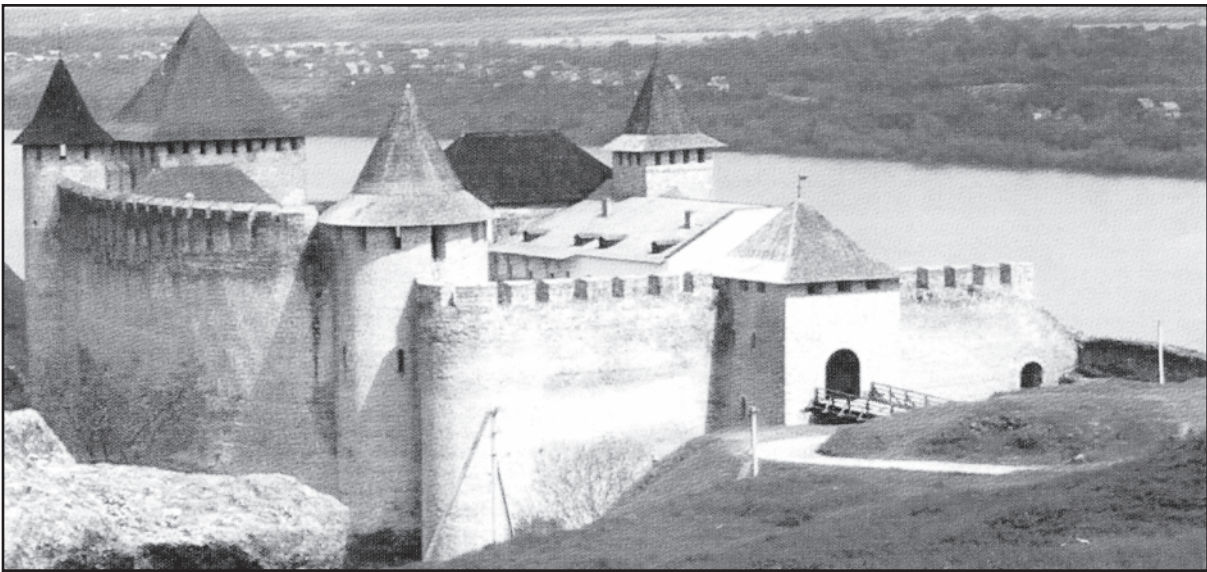
Už visa tai žmonės kaltina valdžią ir valdžios korupciją. Išsilavinęs, ne šiaip eilinis, ukrainietis sakė, kad mokesčiai, skirti kelių taisymui, labai aukšti, bet keliai Ukrainoje labai prasti, nes gal tik kokie 5 % tų keliams skirtų lėšų patenka pagal paskirtį. Visa kita eina į valdininkų kišenes.

Vienas verslininkas pasakojo, kad kas dvejus metus jis savo verslo firmą uždaro ir steigia naują, nes per tą laiką valdininkai, ieškodami kyšių, firmai uždeda tiek įvairių neteisingų mokesčių ir baudų, kad mėgindamas jas susimokėti, neturėtų iš ko gyventi. Verslininkas, kuris turėjęs sutartį aptarnauti vieną ministeriją, sakė, kad 30 % gautų lėšų turėjo atiduoti ministerijos valdininkams. Tokios pasakos be galo.

Krymo užgrobimas ir besitęsiantis karas Rytų Ukrainoje yra sukėlęs didelę neapykantą rusams ir viskam, kas rusiška. Prezidentas Petro Porošenka praėjusiais metais paskelbė „desovietizaciją“ – iš viešumos naikinti visas sovietines žymes, pakeisti sovietinius gatvių pavadinimus ir pan. Nemažai ukrainiečių supranta tai kaip „derusifikaciją“.

Ukrainoje veikia du pagrindiniai stačiatikių patriarchatai – vienas Maskvos, kitas vietinis, Kijevo. Maskvos patriarchatas, senesnis, turėjo gal trigubai tiek narių negu Kijevo. Šiomis dienomis vyksta tikybinis „karas“ tarp tų dviejų institucijų. Maskvos patriarchato cerkvių parapijiečiai daug kur balsuoja už perėjimą į Kijevo patriarchatą.

Tai primena panašias kovas, kurios prieš šimtą ir daugiau metų vyko JAV lietuvių parapijose, kai lietuviai katalikai priešinosi JAV airiams vyskupams,

Chotyno pilis, kurioje 1621 metais, po Chotyno mūšio pergalės prieš turkus, mirė Lietuvos didysis etmonas Jonas Karolis Chodkevičius. D. Janutos nuotraukos

Lietuvos didysis etmonas Jonas Karolis Chodkevičius – pasižymėjęs karžygys, Žemaitijos seniūnas, Kretingos miesto įkūrėjas.

valdžiusiems bažnyčias ir parapijas. Tada dalis lietuvių atskilo nuo Romos katalikų ir įsteigė Lietuvių katalikų tautinę bažnyčią, kurios parapijų buvo įsteigta Pensylvanijoje, Atlanto pakrastyje ir Čikagoje.

Ukrainiečių neapykanta rusams pasireiškia įvairiais momentais. Kai buvome Kijevo požeminiame metro traukinuke, aš prasitariau, kad reikėjo nusileisti

labai giliai po žeme. Vietinis ukrainietis atsiliepė, kad kita – netolima metro stotis yra giliausia visoje Europoje. Daug negalvodamas ištariau, kad Maskvoje irgi yra labai gilių požeminių metro stočių. Iš karto ukrainietis atsakė: „*Ruuusya is not Europe!*“

Sutikti žmonės buvo draugiški. Atrodo, kad šiek tiek draugiškumo parodydavo vien todėl, kad mes buvome vakariečiai, nes Ukraina, nusigrėžusi nuo Rusijos, žiūri į Vakarus. Vienur kitur miestuose matėme iškabintas Europos Sąjungos mėlynas vėliavas, parodančias ukrainiečių

siekius, svajones.

Lvove viena vietinė, kai sužinojo, kad aš ne tik vakarietis, bet ir lietuvis, pradėjo pasakoti ukrainiečių ryšius su lietuviais, tarp kurių paminėjo ir sovietinius Sibiro tremties gulagus. Tuojau paaiškino, kad daugiausia nužudytų gulaguose buvo ukrainiečių, o skaičiumi antri nukentėję – tai Baltijos šalių gyventojai. Aiškiai parodė, kad ji žiūri į ukrainiečius ir lietuvius kaip į vargo brolius.

Pakeliui iš Lvovo

Važiuojant automobiliu iš Lvovo ir vėliau iš Podolės Kameneco, vaizdai panašūs į Lietuvos. Bažnytkaimiai, arba cerkvėkaimiai, mažai skiriasi nuo Lietuvoje esančių kaimų ir miestelių. Nameliai tvarkingi, aptverti tvorele, greta daržas, keletas obelių. Laukuose panašūs dirvonaį. Kai kur laukai geltonuoja saulėg-ražom – kiek akis mato, ir primena anų laikų Lietuvos laukus, kurie plačiai mėlynavo linų žiedais.

Keliai čia, vakarinėje Ukrainoje, asfaltuoti, ir, nors automobilio ratų dažnas dundėjimas praneša, kad jie daug kur mažiau prižiūrimi negu Vakarų Europoje, bet vis tiek lengvai pravažiuojami be visu-reigio. Ne taip, kaip rytinėje Ukrainoje, kur, sako, žmonės kai kur važiuoja pievomis – norėdami išvengti duobėtų kelių.

Trumpam sustojome Karpatų kalnų papėdėje, Truskavec miestelyje. Truskavec garsus dėl savo mineralinių vandenų, kurių žmonės atvyksta gerti. Sako, kad sveika. Gal dėl to, kad nė vienas iš mūsų nesijautėm sergantis, o gal ir dėl nepatrauklaus vandens kvapo išvažiuovome neragavę.

Pakeliui į Podolės Kameneco miestą norėjau aplankyti Červonhorodo pilies griuvėsius. Išsukome iš pagrindinio kelio į negrįstą keliuką, kuriuo teko važiuoti gal du kilometrus. Priėję keliuko galą bridome pėsti dar koki pusę kilometro per žoles, takelius ir bruzgynus, kol pasiekėme griuvėsius.

Šią tvirtovę pastatė ir valdė Gedimino vaikaičiai Karijotaičiai. Vėliau ji perėjo Švitrigailai ir nuo 1411 iki 1430 m. priklausė Vytautui. Ši pilis buvo pakartotinai puolama ir sugriauta turkų, kazokų ir vengrų. Išlikę pilies du bokštai. Greta tvirtovės griuvėsių – dar ir bažnyčios griuvėsiai. Mūrinė bažnyčia šioje vietoje buvo statyta 1615 metais, vėliau turkų nuniokota ir iš naujo atstatyta. Neaišku, ar bažnyčios griuvėsiuose yra liekanų iš tos senesnės – 1615 metų bažnyčios.

Podolės Kamenecas ir Chotynas

Po to, kai Algirdas su savo brolio Karijoto trimis sūnumis 1362 metais Mėlynųjų Vandenų mūšyje sutriuškino Aukso ordą, jis Karijotaičiams paskyrė valdyti visą Podolės ir gretimas žemes. Jie valdė iki 1394 metų, kada Lenkijos karalius Jogaila įžygiavo su savo kariuomene ir dalį Podolės žemių prijungė prie Lenkijos. Vėliau miestas vėl grįžo Lietuvai, kol pagaliau per Liublino uniją Lenkija pasiėmė tą kraštą ir valdė iki 1893 metų, Lenkijos-Lietuvos antrojo padalijimo.

Podolės Kamenece Šv. Petro ir Povilo katalikų ka-

Chervonhorodo pilies, kurią pastatė Gedimino vaikaičiai Karijotaičiai, ir kuri vienu laiku priklausė Švitrigailai, vėliau Vytautui, dviejų bokštų griuvėsiai.

Bažnyčios griuvėsiai greta Chervonhorodo pilies.

Bažnyčios greta Chervonhorodo pilies griuvėsių vidus – lubos ir choro balkonas.

tedra galbūt vienintelė, priešais kurią stovi musulmonų minaretas su katalikų Švč. Mergelės Marijos statula ant viršūnės. Katedrą lenkai pastatė 1580 metais. Vėliau šias žemes užėmė turkai, katedrą pavertė musulmonų mečete ir pristatė minaretą. 1699 metais lenkai atgavo, grąžino katedrą ir; palikdami minaretą, ant viršaus pastatė Švč. Mergelės Marijos statulą. Karijotaičių pastatyta Podolės Kameneco tvirtovė, apsupta upės, išlikusi sveika. Per metų metus ją puolė, bet neįveikė totoriai, turkai ir kazokų didysis etmonas Bohdanas Chmielnickis. Sakoma, kad šioje tvirtovėje 1404 metais Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas prisiekė ištikimybę karaliui Jogailai ir Lenkijos karūnai. Dabar tvirtovė pritaikyta turistams – su eksponatais, brošiūromis. Galima pasisamdyti gidą arba pačiam apžiūrėti. Pats miestas jaukus, vakare malonu jame pasivaikščioti.

Iš Podolės Kameneco mums truko mažiau nei valandą pasiekti Chotyno tvirtovę, esančią apie 15 kilometrų (10 mylių) nuo sienos, kur sueina trys valstybės – Ukraina, Moldova ir Rumunija.

Chotyno tvirtovėje 1621 metais, po sėkmingos kovos, sustabdęs turkų veržimąsi į Europą, mirė buvęs Žemaitijos seniūnas, Kretingos miesto steigėjas, Lietuvos didysis etmonas Jonas Karolis Chodkevičius. Chodkevičiaus vadovaujami 35 000 lenkų-lietuvų ir 40 000 ukrainiečių-kazokų karių atslaidė prieš 200 000 turkų (kitur rašoma 160 000).

Chodkevičius buvo to amžiaus vienas žymiausių Europos karvedžių, paskutiniuosius savo gyvenimo 30 metų beveik be pertraukos kovojęs prieš švedus, rusus, turkus, moldavus, kazokus ir net prieš maištaujančius lenkų bajorus.

Vien už 1605 m. Kircholmo, Latvijoje, pergalę prieš švedus Chodkevičius susilaukė sveikinimų ir dovanų ne tik iš Popiežiaus, Anglijos ir kitų Europos karalių, bet ir iš Turkijos sultono. Šešiolika metų vėliau, 1621 metais, savo paskutinėje kovoje Chotyne Chodkevičius atrėmė tuos pačius sultono turkus, kurie tada žengė užimti Lietuvos-Lenkijos valstybės.

Į Chotyno mūšį su karo pabūklais turkai buvo atvykę ant 1 000 kupranugarių ir keturių dramblių. Visi keturi drambliai buvo paimti į nelaisvę. (Tais laikais giminės savus išpirkdavo iš nelaisvės, bet apie šių dramblių tolesnį likimą neužtikau žinių.)

Kitą dieną, pakeliui į Vinicos miestą, norėjau pamatyti dar Sutkivicos tvirtovės likučius. Ši pilis įdomi tuo, kad pastatyta žemėse, kurias Lenkijos karalius Jogaila už „ištikimą tarnybą“ padovanojo riteriui Chodkai; vėliau Chodkos vaikaitis pastatė šią pilį. Chodka buvo pradininkas Lietuvos didikų Chodkevičių giminės, vienas iš kurių buvo ir minėtasis Chotyno mūšio vadas Jonas Karolis Chodkevičius.

Pasiekti Sutkivicos griuvėsius mums reikėjo žengti žolynais per kažkurio ūkininko kiemą, saugantis, kad neįkastų jo šuo. Radome išlikusio maždaug pusę vieno buvusio bokšto ir sienos likučius.

Vinica

Pasiekę Vinicos miestą ant Bugo upės, sutikome lietuvių draugijos „Sakalas“ pirmininką Vasilijų Sugaką (Vasyl Sugak). Vasilijaus tėvas – ukrainietis, motina – lenkė. Sovietmečiu jo tėvas, Raudonosios armijos kariškis, buvo paskirtas į tarnybą Lietuvon. Vasilijus gimė Plungėje. Dabar užklaustas, kokios tautybės, jis drąsiai ir nuoširdžiai atsako: „Esu žemaitis“. (Daugiau apie patį Vasilijų galima paskaityti 2016 m. liepos 23 d. „Drauge“, straipsnyje apie „Ballistic Missiles“ Plungėje.)

Kai Vasilijaus tėvas su šeima buvo perkeltas iš Lietuvos ir Vasilijus atsirado Vinicoje, jis susidomėjo šio krašto lietuviška praeitimi. Pasirodo, kad Vinicos miestui pradžią Algirdo nurodymu davė Karijotaičių pastatyta tvirtovė.

Vasilijus susirado daugiau lietuvių, įkūrė lietuvišką mokyklėlę, rengė vakarus, parodas. Sukūrė lietuviškos dainos ansamblį „Skrydis“. Rengė ir dalyvavo įvairioje veikloje. Draugija „Sakalas“ išaugo iki beveik 60 aktyvių narių. Lietuviams išsiva-

žinėjus uždarbiauti į kitas šalis, sako, dabar likę 15, daugiausia pensininkai, ir iš tų 15 – gal 5 aktyvūs.

Vasilijui pasisekė įgyvendinti vieną lietuvišką projektą, kai 2015 metais Ukrainos prezidentas paskelbė, kad Ukraina yra desovietinama ir sovietiniai gatvių pavadinimai turi būti pakeisti. Vasilijaus vadovaujama lietuvių draugija miesto valdžiai pateikė pasiūlymą, kad kuri nors gatvė būtų pavadinta Algirdo, o kita – Karijotaičių vardu. Pasiūlymas dėl Algirdo gatvės dingio biurokratinėse miglose, o Lenino kolegos Jakovo Sverdlovo vardo gatvė buvo pakeista į Karijotaičių.

Paįvairindami transportą vakare Vinicoje atsiveikiname su vairuotoju ir sutarėme su juo susitikti Kijeve. Iš ryto patys sėdome į iš Odesos link Kijevo vykstantį traukinį. Vagonas buvo patogus, nuo vasaros karščių patogiai vėsinamas. Per dvi valandas atsiradome Kijeve, kur mus pasitiko vairuotojas.

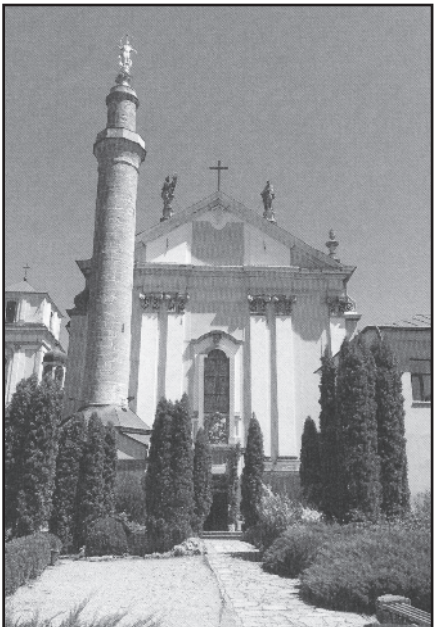
Kijevas

Kijevo žemes užkariavo Gediminas. Po Algirdo pergalės prie Mėlynųjų Vandenių 30 metų Kijevą valdė Algirdo sūnus Vladimiras. Kijevas, Ukrainos sostinė, išsidėstęs ant plačios Dniepro upės kranto, dabar turi gyventojų apytikriai tiek, kiek visoje Lietuvoje – 2.9 mln. Savo žemės plotu Ukraina yra didžiausia Europos valstybė. Tik Rusija yra didesnė, bet Rusijos didelė dalis yra ne Europoje, bet Azijoje. Visoje Ukrainoje yra apie 43 milijonai gyventojų.

Kijeve veikia Lietuvos ambasada ir lietuvių draugija, kuriai priklauso apie 200 narių. Lituanistinę mokyklą lanko 32 vaikai ir 30 suaugusių. Sako, kad kitaip negu kitur Ukrainoje, lietuvių skaičius šiek tiek didėja, nes atvyksta verslininkų iš Lietuvos.

Kijevo lietuvių draugijos pirmininkės Virginijos Choružos dėka turėjau progos susitikti su lietuviais prie arbatos ir paragauti Algirdo Požeros kepto skanaus šakočio.

Nukelta į 14 psl.

Katalikų Šv. Petro ir Povilo katedra ir musulmonų minaretas skersai Podolės Kamenece.

Karijotaičių gatvės užrašas Vinicijos mieste, Ukrainoje.

Kijevo Maironio lietuvių kultūros draugijos choras „Viltis“ Dainų šventėje Vilniuje 2014 m.

Lietuviškoje Ukrainoje pasidairius (2)

Atkelta iš 13 psl.

Kijevo draugija veikli. Ruošia parodas, susitikimus, minėjimus. Jos choras „Viltis” jau yra dalyvavęs penkiose pasaulio lietuvių dainų šventėse.

Mums pirmas, turintis ryšį su Lietuva, Kijeve vaizdas buvo Taraso Ševčenkos statula ir jo vardo Kijevo universitetas. Ševčenka (1814–1861) yra žymiausias Ukrainos literatūros klasikas ir tautinio atgimimo veikėjas, kuris 1829–1831 metais gyveno ir mokėsi Vilniuje. Jo vardo universitete studijavo Maironis, Vincas Krėvė ir kiti lietuviai. Trumpai apžiūrėjome universiteto pastatą ir aplinką bei kelias žymesnes cerkves.

Šis Kijevo universitetas buvo įsteigtas, kai po 1831 metų sukilimo caro valdžia uždarė Vilniaus universitetą ir perkėlė jo turtą į Kijevą. Pirmi studentai Kijevo universitete pradėjo lankyti paskaitas 1834 metais. Taip Kijevo universitetas iškilo iš Vilniaus universiteto likučių.

Antra lietuviška žymė, kurią užtikome Kijeve, buvo baras vardu „Klaipėda”, reklamuojantis „Litowska” virtuvę. Pasirodo, Kijeve yra tos pačios firmos keli „Klaipėdos” barai, ir juose galima ragauti ne tik „Litowska” virtuvės patiekalų, bet ir „Litowska” alaus.

Kijevo garsiajame Pečoros vienuolyne, įkurtame 1051 metais, palaidotas Algirdo sūnus, Kijevo valdovas kunigaikštis Vladimiras, ir Algirdo kitas sūnus – Skirgaila. Istorikas Alfredas Bumblauskas teigia, kad čia palaidota keturiolika Algirdaičių.

Pečoros vienuolyne irgi palaidota kunigaikščio Jono Alšėniškio-Algimantaičio palikuonė, Alšėnų kunigaikštystė Julijona, kuri Rytų Bažnyčios (stačiatikių) tikyboje laikoma šventąja. Romos Katalikų Bažnyčia pripažįsta tiktai vieną lietuvių šventąjį – šv. Kazimierą, o Rytų Bažnyčioje lietuvių šventųjų yra paskelbta ne mažiau kaip penki.

Vienas iš tų šventųjų – tai karaliaus Mindaugo žudikas, buvęs Nalšos, vėliau Pskovo, kunigaikštis Daimantas. Kiti šventieji – tai trys Vilniaus kankiniai – Antanas, Eustachijus ir Jonas, kurie 1346 ar 1347 metais lietuvių pagonių buvo nužudyti. Šių trijų šventųjų relikvijos laikomos Vilniaus Šventosios Dvasios cerkvėje.

Vienuolyne palaidoti ir kiti garsūs žmonės. Gal vienas iš garsiausių – žymus caro Rusijos politikas Petras Stolypinas, kuris 1911 metais Kijeve buvo nužudytas.

Vėliau, pietaujant restorane, užtikome mums nematytų patiekalų. Barščių ledai ant pagaliuko („borscht popsicles”), dilgėlių alus, *éclairs* pyragaičiai ne su saldžia grietinele viduje, bet su silkėmis. Prie kito stalo kokia dešimt policininkų baliavojo su dažnu „urah”! prie stik-

liuko (lietuviai gal sakytume „valio!” arba „į sveikatą!”). Jie šventė vieno iš jų pakėlimą į pulkininkus.

Kitą dieną kitame restorane teko sėdėti netoli bankininkų iš Amerikos ir jų vietinių kolegų. Jų kalba vyko angliškai, todėl galėjome pasiklausti be vertėjo. Buvo aiškus verslo reikalų pasitarimas. Sakėsi, kad sunku konkuruoti su viena ar kita vietine firma, kuri yra remiama valdžios. Kalbėjo ir apie kai kurių firmų pelnytas baudas, teisiamus ir į kalėjimą patekusius.

Kijevo centre – Nepriklausomybės aikštė, arba Maidanas. Čia 2013 metais prasidėjo tie visi protestai, kurie baigėsi 50 protestuotojų žudynėmis, Prezidento Viktor Janukovyč pabėgimu į Rusiją, Krymo užgrobimu ir dabar nesibaigiančiu karu Rytų Ukrainoje. Aplink aikštę, ant medžių ir sienų, fotografijos žuvusių, kai kur prie jų gėlės, kitur lapas su žuvusio biografija, gal koks šūkis. Tie žmonės ir įvykiai neužmiršti.

Maidano aikštės centre stovi 200 pėdų aukščio Nepriklausomybės bokštas su Kijevo miesto šventojo globėjo arkangelo Mykolo statula ant viršaus. Ir bokštas, ir pati aikštė – įspūdingi, primena Paryžiaus ir Vienos didingas aikštes. Po aikšte yra požeminis trijų aukštų modernus prekybos centras su tarptautinių ir vietinių firmų parduotuvėmis.

Atsisveikinant su Ukraina

Ši kelionė buvo pradinis susipažinimas su Ukraina ir su Ukrainos lietuviška praeitimi bei dabartimi. Ukraina – didelis kraštas ir daug liko nepamatyta. Vengėme rytinės Ukrainos neramumų, bet ir vakarinėje Ukrainoje nemažai liko pakartotinėms kelionėms, jeigu atsiras progų.

Pvz., pažvelkime tik į kelis miestus, kurių neteko aplankyti: Luckas, Olyka, Voluinės Vladimiras, Kremenečas.

Lucke stovi išlikusi Gedimino sūnaus Liuberto pilis. 1492 metais Lucke Vytautas sušaukė visos Europos valdovų suvažiavimą, kuriame dalyvavo ir Romos imperatorius ir kuriame buvo sprendžiamos tarptautinės problemos. Pirmą kartą čia buvo oficialiai kalbama apie Lietuvos valdovo karūnavimą.

Olykoje išlikę gražūs Radvilų palociai. Voluinės Vladimire buvo nužudytas Mindaugo vyriausias sūnus Vaišvilkas-Vaišelga ir, sakoma, kad ten, Šv. Mikalojaus cerkvėje, jis palaidotas. Kremenece kunigaikštis Švitrigaila devynerius metus buvo kalinamas, kol jo bendražygis Ostrogiškis jį išvadavo.

Taip susiklostė mūsų istorija, kad Lietuvos paveldo žymių daug daugiau išlikę Ukrainoje ir Baltarusijoje, negu dabartinėse Lietuvos žemėse.

MANO VIRTUVĖ

Sveiki! Štai ir vėl ruduo, vėl norime „ko nors šilto” – šaltos sriubos ir salotos jau nebetraukia. Dažnai patiekalą padaro įdomiu koks nors naujoviškas priedas arba padažas. Štai pora idėjų, kaip pajvairinti savo stalą.

Įdomus padažas prie jautienos kepsnių

Jautienos išpjovos arba nugarinės gabalėlius padruskinkite, papiprinkite ir apkepkitę keptuvėje (gerai idėti kelias šakutes šviežio rozmarino) iš abiejų pusių, maždaug po 5 min. Jei mėgstate visiškai iškepusią jautieną, apkeptą mėsą pabaikite kepti orkaitėje (apie 15 min.). Paruoštus kepsnius išimkite ir pridenkite folija – duokite jiems „pailsėti” apie 10 min.

Į keptuvę, kur buvo kepama mėsa ir liko kepimo sulčių, įpilkite 1/2 puo-

delio raudonojo vyno ir pakaitinkite, kad išgaruotų alkoholis. Tada įpjaustykite gabaliukais 2 valgomus šaukštus sviesto, išmaišykite. Įdėkite 1/2 plytelės (50 g – apie 2 oz) geros kokybės juo-

do kartaus šokolado. Visą išmaišykite ir pakaitinkite dar kelias minutes, kol šokoladas ištirps ir padažas sutirštės. Užpilkite ant kepsnių.

Kepti svogūnai

(puikiai tiks prie mėsos ar žuvies, bet skanūs ir patys savaime, su duona)

Reikės:

6 svogūnų
150 g (5,3 oz) šoninės
50 g (1,8 oz) minkšto sviesto
3 skiltelių česnako
jūros druskos
šviežiai maltų juodųjų pipirų

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 200°C (390°F).

Svogūnus nulupti, nupjauti apačias taip, kad jie galėtų stovėti. Viršūnėles taip pat nupjauti ir įpjauti svogūnus kryžmai.

Smulkiais kubeliais supjaustyti šoninę. Česnaką sutrinti su druska ir pipirais. Sviestą sumaišyti su šonine ir česnako mišiniu. Gauta mase įdaryti svogūnus. Sustatyti juos ant kepimo skardos ir kepti 20–25 minutes.

Paragaukite ir pasidalinkite savo idėjomis!

Jūsų Indrė

Naujas VDU centras – atviras pasauliui

Atkelta iš 7 psl.

Moksleiviai ir studentai dalyvavo jiems skirtuose specialiuose užsiėmimuose, o mokytojai ir dėstytojai tuo metu turėjo praktinius seminarus bei kūrybines dirbtuves.

Konferencijos metu didelę patirtį sukaupę verslininkai, mokslininkai ir kūrybininkai iš Silicio slėnio Jungtinėse Amerikos Valstijose, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir kitų šalių bei Lietuvos ne tik pasidalino gerąja patirtimi, bet ir atkreipė dėmesį į problemas, trukdančias sėkmingai ir užtikrintai išnaudoti nuo kūrybiškumo neatsiejamas socialines inovacijas mūsų kaip pažangios šalies kūrime.

Pranešimus renginyje skaitė Prancūzijos intelektualas, medijų ir politinės komunikacijos ekspertas, tyrimų centro CNRS tyrimų direktorius dr. Dominique Wolton, pasaulio lietuviai – JAV Silicio slėnyje dirbantis rizikos kapitalo „Nextury Ventures” partneris, „Global Lithuanian Leaders” 2013 metų mentoriumi išrinktas Romanas Zontovičius ir JAV rinkodaros personalizacijos platformos „Boomtrain” marketingo operacijų vadovas Julius Nar-kus, žinomiausio socialinio verslo Baltijos šalyse „Mammu” įkūrėjas Fionn Dobbin.

Taip pat buvo galima išgirsti ir kitus pranešėjus – Loanos federalinio technologijos instituto Šveicarijoje mokslininką Fosco Bernasconi, „Vai-kystės sodo”, Karalienės Mortos mokyklos ir „Six Senses” direktorę Austęją Landsbergienę, VDU mokslininkus – inovacijų sistemų ir tarptautinės vadybos ekspertą profesorių Giedrių Ju-cevičių ir inovatyvių informacinių technologijų projektų vadovą docentą Darių Amilevičių.

Naujasis modernus žinomos Lietuvos architektės Gražinos Janulytės-Bernotienės suprojektuotas pastatas įsikūrė pačioje Kauno šerdyje, o pats Kauno miestas yra vidurio Lietuvoje, tad, anot architektės, tai simbolizuoja ir šio universiteto idėją – visa ko centras, visa ko pradžia. Jos teigimu, naujas VDU daugiafunkcinis mokslo ir studijų centras palaiko ir šio universiteto deklaruojamas vertybes – jis atviras idėjoms, pasauliui, aplinkai. Statinys išsiskirs žaliaja koncepcija – stogas ir fasadai bus apželdinti, harmoningai integruojant pastatą į gretimų statinių ir žalių erdvių kompleksą.

Išties statinys išsiskiria iš aplinkos vos prie jo artėjant – pastatas labai šviesus, per skaidrias stiklines sienas ir iš lauko terasų matosi visas miestas, o svarbiausia statinio dalis – per visą jo aukštį viduryje esanti bendra, sienomis neatskirta erdvė. Būtent biblioteka-skaitykla yra pagrindinė erdvė, kuri ir labai atvira, ir kartu joje įrengta ir daug atskirų, individualiam mokymuisi ir grupiniam darbui pritaikytų vietų. Virš bibliotekos esančiame antrajame aukšte įkurtos atskiros mokymosi zonos.

Pastate yra dvi didžiosios 160 ir 180 vietų amfiteatrinės salės, poilsiui ir bendravimui skirti kambariai, modernios auditorijos. Daugiau nei 7 800 kvadratinų metrų ploto pastato vestibuliai ir holai pritaikyti taip, kad juose galėtų būti demonstruojamos parodos, o nuo terasų būtų galima grožėtis atsiveriančia Kauno panorama.

Naujame pastate įrengtos ir vienos moderniausių garso įrašų studijų Lietuvoje. Studijose naudojama profesionaliausių gamintojų skaitmeninė bei analoginė įranga, studijų erdvės išskirstytos į penkis patalpas – dvi operatorines ir tris įrašų kambarius.

Jonas Dovydenas, gyvenantis **Lenox, MA**, „Draugo” laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Marvin Katilius-Boydston, gyvenantis **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Ačiū, kad skaitote mūsų laikraštį ir dosniai remiate.

PO DIEVO SPARNU

Septynios didžiosios nuodėmės:
APSIVALGYMAS

RENATA ŽIŪKAITĖ

Kiekviena nuodėmė mus veda į mirtį, atskiria mus nuo Dievo. Jau VI a. Bažnyčia išskyrė septynias nuodėmes, kurios ypatingai kenkia mūsų sieloms. Šiais laikais mes galėtume šių didžiųjų nuodėmių sąrašą tęsti 2008 m. Bažnyčia papildė šį sąrašą šių laikų nuodėmėmis. Į šį sąrašą įeina genetinis manipuliavimas, neleistini bandymai su žmonėmis, nar-komanija ir kt.

Straipsnių ciklą pradėsime nuo mūsų laikams labai būdingos nuodėmės: apsivalgymo, t. y. nesaikingumo valgant arba geriant. Valgymas, kuris turėtų būti tarpusavio bendravimo ženklų, tampa mūsų laikų ypatingu stubu: gražiausios šventės tampa tik pasisėdėjimu prie gausiai valgiais nukrauto stalo, yra rengiami mėsainių ir dešrainių valgymo čempionatai, kino teatrai nuolat skamba nuo kukurūzų spragėsių traškesio. Maistas dažnai užpildo žmonių santykiuose atsivėrusią tuštumą ir, kaip J. Jarmush filme „Kava ir cigaretės“, atlieka tą nematomą jungties funkciją, kurią pašalinus, žmonių santykiai subyrėtų.

Šv. Tomas Akvinietis skirsto šią nuodėmę į penkias dalis: *Valgymas per greitai, valgymas per brangiai, valgymas per daug, per daug išrankus valgymas, valgymas per daug aistringai.*

Žmogaus kūno gyvybei palaikyti reikia iš tiesų labai nedaug, tačiau troškimų geismas širdyje mus ragina dažnai peržengti būtinumo ribą. Be Dievo sieloje atsivėrusi didelė tuštuma skatina ieškoti malonumo ir pasitenkinimo valgyje net tada, kai visiškai nejaučiame alkio. Šis sintetinis pasitenkinimas tik laikinai užblokuoja dvasinių dalykų besiliginčios sielos troškulį. Apaštalas Paulius rašo apie mūsų akių geismą, kai matydami maistą, negalime susivaldyti, pasakyti sau „ne“, nors alkis yra seniai numalšintas.

Apsirijimo nuodėmei nusižengiama, kai per daug sureikšminame maisto kokybę, etiketes, išskirtinumą, švaistome didelius pinigus gurmaniškiems džiaugsmams. Dievas mus kviečia į valgymo paprastumą, solidarumą su kenčiančiais alkį Trečiojo pasaulio šalyse. Juk prisiminus, kad tavo brolis Indijoje per dieną pasisotina tik saujele ryžių, atrodo nelabai garbinga švaistyti pinigų brangiems gurmaniškiems delikatesams. Mano pažįstama šeima, metus savanoriavusi skurdžioje Azijos šalyje, grįžusi namo perkainojo savo vertybes ir suprato, kad kūno sveikatai ir gyvybei palaikyti reikia labai nedaug. Jie nusprendė nebepirkti tiek daug brangaus maisto, kurį vartodavo

anksčiau, o pasitenkinti kukliau. Mes gyvename kultūroje, kurioje yra labai sureikšminamas kūnas. Kaip rašė popiežius Jonas Paulius II, kai nesirūpiname siela ir dvasiniu gyvenimu, pradedame rūpintis kūnu. Dabartinė kultūra labai pabrėžia maisto svarbą ir daugybę su juo susijusių dalykų. Įvairios dietos, žaliavalgių seminarai yra perdėtai nukreipiami į savo kūno kultą, o valgymas tampa kaip religijos pakaitalas.

Motinėlė Nadine, „Avinėlių bendruomenės“ Omaha, OH įkūrėja, savo knygoje „Pasinerk septynis kartus“ rašo, kad galime atpažinti apsirijimo nuodėmę savyje pagal tai, kaip mes elgiamės prie stalo. Jų bendruomenėje buvo žmogus, kuris aistringai puldavo maistą, nematydamas nieko aplinkui. Valgymas jam tuo metu buvo svarbiausias dalykas gyvenime. Tokie veiksmai griaua meilę ir tarpusavio bendrystę, nes įnikęs į valgymą žmogus nepastebi kitų ir su jais nebendrauja.

Apsirijimo nuodėmės šaknys slypi žmogaus mąstyme, jo perdėtame rūpinimesi savimi. Žmogaus dėmesys yra nukreipiamas į save, į pasitenkinimą ir saiko jausmo praradimą. Motinėle Nadine rašo apie mummyse slypintį nesąmoningą norą save pripildyti, nuraminti maistu ar gėrimu. Tai mummyse slypinčios vidinės tuštumos požymis. Jei pastebime, kad persivalgome, tai mūsų sielos gyvenime vyrauja disharmonija. Tai gali būti vienišumas, depresija, pervargimas, susirūpinimas, labai dažnai maistu bandome užpildyti meilės stoką.

Jau Biblijoje matome, kad šėtonas gundo pirmąjį žmogų maistu Ede-no sode. Jėzus, žinodamas šią didelę mūsų kūno pagundą, savo viešąjį gyvenimą pradėjo 40 dienų pasninku dykumoje. Jis 40 dienų nieko nevalgė, ir prisiartinęs šėtonas jį gundė pirmiausia maistu: *Jei Tu Dievo Sūnus, paversk šiuos akmenis duona* (Mt4,4). Jėzus pirmasis mums nubrėžė kelią, kad pasninkas, susivaldymas yra geriausias ginklas prieš kūno pagundas. Per pasninką nusigrežiame nuo savęs, o atsisukame į kitą.

Kaip rašo Motinėle Nadine, kovoti su apsirijimo nuodėme padeda susivaldymo dorybė. Susivaldymas sutvarko mūsų polinkį į malonumus, subalansuoja apetitą ir visą gyvenimą. Galime maldoje prašyti Dievo jausti saiko jausmą būnant prie stalo, pastebėti pirmiausia ne savo, o šalia esančio artimo poreikius ir laiku sau pasakyti „ne“. Juk rašoma Evangelijoje – *Dievo Karalystė nėra valgio ar gėrimo dalykas, bet bendravimas ir džiaugsmas šv. Dvasioje.*

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

<http://draugokalendarius.org>

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti
„DRAUGĄ“
internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti apie
tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.
Skaitykite „Draugą“ greičiau!

ĮVAIRŪS

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis, rekomendacijos. **Tel. 708-465-6854.**
- Vyras ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. **Tel. 630-670-0813.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. **Tel. 331-245-5378.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559.**
- Moteris, turinti 20 metų ligonių slaugos darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 630-280-1347.**
- Medikė ieško senų žmonių priežiūros darbo IN, MI, IL valstijose. Patirtis, rekomendacijos, gali išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-280-3421.**
- Vyresnio amžiaus moteris, legali, turinti patirties, buitinė anglų kalba, nevairuoja, ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pastovūs pakeitimai. **Tel. 630-827-3000.**

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Šį sekmadienį, spalio 16 d., 1 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke, Čikagoje) koncertuos Judita Leitaite. Jai pritarą dukra smuikininkė Paulina Daukšytė, Dariaus Polikaičio vadovaujamas vaikų choras „Vyturys“, Alinos Šimkuvienės vadovaujamas vaikų pop choras „Svajonė“, Dalios Gedvilienės vadovaujamas Čikagos liuanistinės mokyklos vaikų choras. Visus maloniai kviečiame. Bilietus galėsite įsigyti prieš koncertą.

■ Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) spalio 16 d. 10 val. r. švėsime 29-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po Mi-

šių parapijos salėje JAV LB Brighton Parko apylinkė ruošia lietuviškus pietus. „Misija Sibiras“ vadovai Ignas Rusilas ir Karolis Žemaitis papasakos apie tremtinių kapų tvarkymą bei organizuojamas keliones į lietuvių tremties vietas. Kviečiame visus dalyvauti. Mašinas statykite kiemelyje rytinėje bažnyčios pusėje, šoninėse gatvėse arba Five Holy Martyrs parapijos aikštėje prie Francisco ir 44-tos gatvės.

■ Lietuvos Dukterų draugija visus maloniai kviečia į „Rudens pietus“, kurie vyks spalio 16 d., sekmadienį, po šv. Mišių, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro pokylių salėje. Lauksime visų atvykstant!

Čikagos maratone – 24 lietuviai!

Pirmą maratoną įveikusį A. Steponavičių suskubo pasveikinti jo vaikas.

Atkelta iš 1 psl.

Šių metų bėgikus dosniai rėmė: „Globali Lietuva“, Čikagos apylinkių lietuvių „Rotary“ klubas, įmonė „Atlantic Express“, „US Tax Services & US Immigration Services“, restoranas „Kunigaikščių užėja“, kavinė „Rūta“ bei „Five Winds Embroidery“.

Geriausiai iš lietuvių maratone sekėsi bėgti svečiui iš Vilniaus Simonui Sturiui, kuris 26,2 mylių distanciją įveikė per 3 val. 13 min. ir 43 sek. Antaras iš lietuvių komandos finišavo Eimantas Dubauskas (3:29:59 val.), trečias – Vytautas Karalius (3:37:14 val.). Po jo finišo liniją kirtę geriausiai iš lietuvių moterų maratone pasirodžiusi Rita Jesenauskas (3:45:03), aplenkusi nuolatinę maratonų dalyvę Aušrą Butkevičiūtę (3:55:07). Po jos finišavo Mindaugas Prišmontas (4:09:13), Ilona Dovidaitienė (4:15:30), iš Havajų specialiai į Čikagos maratoną atvykusi Jelena Skopinceva (4:29:19), po jos maratoną įveikė Rolandas Pupšys (4:29:33), Živilė Badaraitė (4:30:24), Laurynas Giniotis (4:31:08), Paulius Berenis (4:34:28), Linas Kelečius (4:40:32), Martynas Matuliuskas (4:40:38), Gintautas Stanikūnas (4:44:23), Silva Basijokaitė (4:47:04), Auksė Rudokaitė (4:48:52), Monika Jonuškevičiūtė (4:53:43), Paul Triukas

(5:04:55), Antanas Steponavičius (5:05:38), Berta Kavak (5:27:21), Marius Dovidaitis (5:28:02), Milita Petrauskaitė (5:30:53) ir Artūras Juronis (5:35:43).

Po finišo susitikti ir pasidžiaugti įveiktu maratonu akcijos dalyviai rinkosi į NBC Tower pastatą surengtą šventę, kurios metu vyko apdovanojimai, skambėjo sveikinimai, buvo bendraujama ir vaišinamasi. Susirinkusiems kalbėjo LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, kuris atkreipė dėmesį į tą pačią dieną vykstančius rinkimus į LR Seimą ir ragino visus aktyviai dalyvauti savo Valstybės gyvenime. Gražu, jog šiais metais lietuviai savo bėgimą skyrė Lietuvos laisvės gynėjų atminimui. Vėliau vyko apdovanojimai – sportininkams įteikti Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFAS) proginiai medaliai bei lietuviški suvenyrai. Ypatingų sveikinimų sulaukė jau 10-ąją Čikagos maratoną nubėgęs Artūras Juronis.

Iš visų 45 tūkstančių Čikagos maratone bėgusių bėgikų geriausia rezultatą parodė ir 100 tūkst. piniginių prizą laimėjo Abel Kirui iš Kenijos. Šis sportininkas vos 3 sek. aplenkė savo tautietį Dickson Chumba. Moterų grupėje stipriausia buvo taip pat bėgikė iš Kenijos Florence Kiplagat (2:21:32).

Šiemetinį Čikagos maratoną įveikę sportininkai buvo pagerbti LR konsule Čikagoje.

Lietuviai sirgaliai bei bėgimo entuziastai šalia 17-osios atkarpos mylios pasveikino ir audringais šūkais palydėjo lietuvius bėgikus. D. Ruzevičiaus nuotraukos

Konsulinė misija Portland, OR

Spalio 15–16 dienomis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Los Angeles rengia konsulinio pareigūno išvykstatamą misiją į Portlandą (Oregono valstija).

Konsulinės paslaugos bus teikiamos „Residence Inn Portland Downtown/Lloyd Center“, adresu 1710 NE Multnomah Street, Portland, Oregon 97232.

Konsulinės misijos metu bus priimami prašymai dėl pasų, laikinų pasų, asmens tapatybės kortelių keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (vaikų gimimo, santuokos, ištuokos) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, LR pilietybės, konsulinės registracijos. LR piliečiams, turintiems galiojančius pasus, bus atliekami notariniai veiksmai.

Užsiregistruoti konsulinių paslaugų gavimui ir dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į LR generalinį konsulatą Los Angeles el. paštu kons.lo-sandzelas@urm.lt arba tel. 424-465-9901. Išankstinė registracija būtina.

URM info

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Ruta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
336 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747